

2025

KUNNAN TALOUSARVIO 2025 JA TALOUSSUUNNITELMA
2026-2027

VALTUUSTO 16.12.2024 § 69

Kunnanhallitus 25.11.2024 § 236

SISÄLLYSLUETTELO

Sisällys

1	YLEISPERUSTELUT.....	2
1.1	Kuntalain säädökset talousarviosta ja -suunnitelmasta	2
1.2	Edellisen vuoden talousarvion toteutuminen ja taloussuunnitelman laadintaan vaikuttavat yleiset kehitysnäkymät	2
1.3	Väestö ja työpaikat.....	4
1.4	Talousarvion rakenne ja sitovuus	6
1.5	Taloussuunnitelman yhteenvetotaulukot hallintokunnittain	7
2	KÄYTTÖTALOUSOSA.....	11
2.1.	Kunnanhallitus.....	11
2.2.	Hyvinvointilautakunta	19
2.3.	Tekninen lautakunta.....	34
2.4.	Käyttötalousosa, koko kunta yhteensä	40
3	TULOSLASKELMAOSA.....	41
4	INVESTOINTIOSA.....	44
5	RAHOITUSOSA	45
6	HENKILÖSTÖSUUNNITELMA.....	46
7	OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET SEKÄ KUNTAKONSERNIIN KUULUVILLE TYTÄRYHTEISÖILLE ASETETTAVAT TAVOITTEET	49
8	TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN LIITTEET	52

1 YLEISPERUSTELUT

1.1 Kuntalain säädökset talousarviosta ja -suunnitelmasta

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

1.2 Edellisen vuoden talousarvion toteutuminen ja taloussuunnitelman laadintaan vaikuttavat yleiset kehitysnäkymät

Valtuuston 18.12.2023 vahvistamassa vuoden 2024 talousarviossa ennakoitiin, että vuosikatetta kertyisi -14 023 euroa ja tilikauden alijäämä olisi -761 257 euroa.

Vuonna 2024 kunnan kokonaistalous toteutuu arvioitua heikommin. Talousarviota muutettiin vuoden aikana siten, että tulo-odottamaa pienennettiin 71 000 euroa ja lisämäärärahaa haettiin yhteensä 471 000 euroa. Suurin yksittäinen lisämäärärahan tarve, 350 000 euroa, johtuu yläkoulun myyntitappiosta. Verotulot ovat toteutumassa 177 000 euroa arvioitua suurempina ja valtionosuudet toteutuvat 77 000 euroa arvioitua paremmin.

Rahoitustuotot toteutuvat ennusteen mukaan 125 000 euroa arvioitua pienempinä. Poistot toteutuvat ennusteen mukaan 120 000 euroa arvioitua suurempina. Tilinpäätösennuste vuodelle 2024 näyttää noin 1 300 000 euron alijäämää.

Suomen talouden taantumien pohja näyttäisi olevan ohitettu. Vuositasolla BKT kuitenkin supistuu 0,2 prosenttia vuonna 2024. Inflaation hidastuminen ja korkojen kääntyminen laskuun yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien käytössä olevia tuloja ja kulutusta. Investoinnit kääntyvät kasvuun vuonna 2025. BKT kasvaa 1,7 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuonna 2026, vaikka julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotus vähentävätkin kotimaista kysyntää ja nostavat hintoja. Työllisyys laskee vuonna 2024, mutta kasvaa vuodesta 2025 lähtien kysynnän kasvun ja työllisyystoimien ansiosta. Vuoteen 2026 mennessä 15-64 –vuotiaiden työllisyysaste nousee 74,1 prosenttiin ja työttömyysaste laskee 7,2 prosenttiin.

Kuntatalouden tilanne heikkenee vuonna 2024 jyrkästi, kun viime vuoteen kohdistuneet poikkeukselliset verorahoituserät poistuvat vahvistamasta kuntataloutta. Kuntatalouden vuosikatteen arvioidaan romahtavan noin 1,5 miljardilla eurolla 3,0 miljardiin euroon ja toiminnan ja investointien rahavirran heikkenevän miljardi euroa negatiiviseksi. Kuntien verotulojen arvioidaan laskevan vuonna 2024 yhteensä lähes 5 prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna, sillä kunnallis- ja yhteisöverotuloista poistuu sote-uudistukseen liittyvä noin 1,3 miljardin suuruinen verohäntä ja lisäksi suhdannetilanne hidastaa verotulojen kasvua. Kiinteistöverotulot sen sijaan kasvavat reippaasti, mitä selittää osaltaan hallituksen päätös nostaa maapohjien verotuksen alarajaa.

Kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapaino syvenee edelleen lähivuosina erityisesti kasvavien kustannusten, investointipaineiden ja sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja takaisinperinnän seurauksena. Hallituksen päätösten nettovaikutus on kokonaisuudessaan hieman kuntataloutta vahvistava, vaikka kuntien tehtävien ja velvoitteiden purkamisesta arvioituja säästöjä onkin maltillistettu aiemmin arvioidusta. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta uhkaa heikentyä vuosina 2025-2028 noin 1,9-2,1 miljardia euroa negatiiviseksi.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2025 noin 3,4 miljardia euroa, josta 10 miljoonaa euroa varataan kuntien valtionosuuden harkinnanvaraiseen korottamiseen. Valtionosuus kasvaa vuoden 2024 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 874 miljoonalla eurolla.

Valtionosuudet kasvua selittävät ennen kaikkea vuoden 2025 alussa voimaan tulevat TE-uudistus ja kotoutumislain kokonaisuudistus. Uudistusten yhteydessä valtionosuuteen tehtävät siirrot ovat yhteensä noin 874 miljoonaa euroa, josta TE- ja kotoutuspalveluihin liittyvät siirrot ovat noin 658 miljoonaa euroa ja työttömyysetuuksien laajenevaan rahoitusvastuuseen liittyvät siirrot noin 216 miljoonaa euroa.

Vuoden 2025 alusta lähtien TE-palvelut siirtyvät kuntien tehtäväksi ja valtion työ- ja elinkeinotoimistot lakkautetaan. Työvoimapalveluista tulee osa kunnan peruspalveluja ja niiden rahoitus kohdennetaan kunnille peruspalveluiden valtionosuuden kautta.

Palkkatuen myöntämiseen kunnille valmistellaan muutoksia. Palkkatukea kohdennettaisiin jatkossa erityisesti yksityiselle ja kolmannelle sektorille. Samalla

vähennettäisiin tilanteita, joissa työvoimaviranomaisen tehtävää hoitava kunta myöntäisi itselleen palkkatukea. Palkkatuen myöntäminen vähentyisi arviolta noin 37 miljoonalla eurolla vuodessa. Muutoksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2025 alusta.

Työllistämisvelvoitetta koskevan sääntelyn kumoaminen vaikuttaa kuntien tehtäviin ja menoihin. Kuntien kustannuksiksi velvoitetyöllistämisestä vuonna 2025 arvioidaan noin 50 miljoonaa euroa. Työllistämisvelvoitetta koskevien säännösten kumoamisen vuoksi kuntien valtionosuuksiin tehdään tehtävämuu-
tosta vastaava 18,7 miljoonan euron vähennys. Lakimuutokset tulivat voimaan syyskuussa 2024.

Kuntien roolia kotoutumisen edistämisestä vahvistetaan 1.1.2025 voimaan tu-
levan kotoutumislain mukaisesti. Kunnille myönnetään rahoitusta muun mu-
assa matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluihin, monialaiseen osaa-
miskeskustyyppiseen toimintaan, monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestä-
miseen sekä työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumisen
edistämiseen.

Osa kotoutumislain mukaisista kuntien kotoutumisen edistämisen kustannuk-
sista korvataan vuoden 2025 alusta lukien osana peruspalveluiden valtion-
osuusjärjestelmää. Kunnille myönnettävä valtionosuus on noin 12,6 miljoonaa
euroa.

Kuntien yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 1,8 miljardia euroa vuonna 2025. Yh-
teisöveron maksuunpanon mukaisen kokonaistuoton arvioidaan kasvavan
vuosina 2025-2028 keskimäärin noin 4 prosenttia vuodessa.

Kiinteistöveron tuotto on noin 2,4 miljardia euroa vuonna 2025, mikä on noin
39 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2024. Kehyskaudella veron tuoton
arvioidaan kasvavan keskimäärin noin 2,3 prosentin vuosivauhtia.

Uuden kaivosmineraaliveron tuoton arvioidaan olevan noin 32 miljoonaa euroa
vuonna 2025. Tästä kaivosten sijaintikuntien osuus on 60 prosenttia eli noin
19 miljoonaa euroa. Kaivosmineraaliveron tuottoon vaikuttavat kehyskaudella
hallitusohjelmaan ja julkisen talouden sopeutukseen liittyvät veromuutokset.
Kehyskaudella veron tuoton arvioidaan kasvavan keskimäärin noin 18,5 pro-
sentin vuosivauhtia.

Kunnan tuloveroprosentti on ensi vuonna 8,10. Kiinteistöveroprosentit val-
tuusto päätti seuraavasti 11.11.2024: vakinaisen asumisen kiinteistöveropro-
sentti 0,50 %, yleinen kiinteistöveroprosentti 1,10 %, muiden asuinrakennus-
ten kiinteistöveroprosentti 1,15 %, maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 % ja
voimalaitosten kiinteisveroprosentti 3,10 %.

Talousarviovuonna 2025 verotuloja odotetaan kertyvän yhteensä 6 265 000
euroa ja valtionosuuksia 8 917 000 euroa.

1.3 Väestö ja työpaikat

Ranuan väkiluku on muuttunut vuodesta 2000 lukien alla olevan taulukon mukaisesti. Taulukossa on esitetty myös Tilastokeskuksen uusin vuoden 2022 väestöennuste vuosille 2030 ja 2040.

Vuosi	Väkiluku	Muutos-%
<i>Kehitys:</i>		
2000	5052	
2010	4337	-14,1
2018	3895	-10,2
2019	3783	-12,8
2020	3712	-1,9
2021	3670	-1,1
2022	3618	-1,4
2023	3599	-0,5
<i>Tilastokeskuksen ennuste:</i>		
2030	3135	-13,5
2040	2812	-22,3

Vuoden 2024 elokuun lopussa kunnan väkiluku oli 3 578 asukasta. Vuodenvaihteen tilanteeseen verrattuna väestö on hieman vähentynyt. Kunnan tavoitteena oleva asukasluvun vakiinnuttaminen 3 700 asukkaaseen edellyttää aktiivisia toimia ml. merkittävää muuttovoittoa paikkakunnalle, koska kunnan kuolleisuus on selkeästi syntyvyyttä suurempaa. Suhangon kaivoshankkeen käynnistymisellä olisi merkittävä vaikutus kunnan väkiluku- ja työllisyystilanteeseen. Kaivoksen investointipäätös tehtänee talousarviovuonna. Vuonna 2025 jatketaan systemaattista panostamista kuntamarkkinointiin, painopisteenä asukasmarkkinointi ja elinkeinojen kehittäminen.

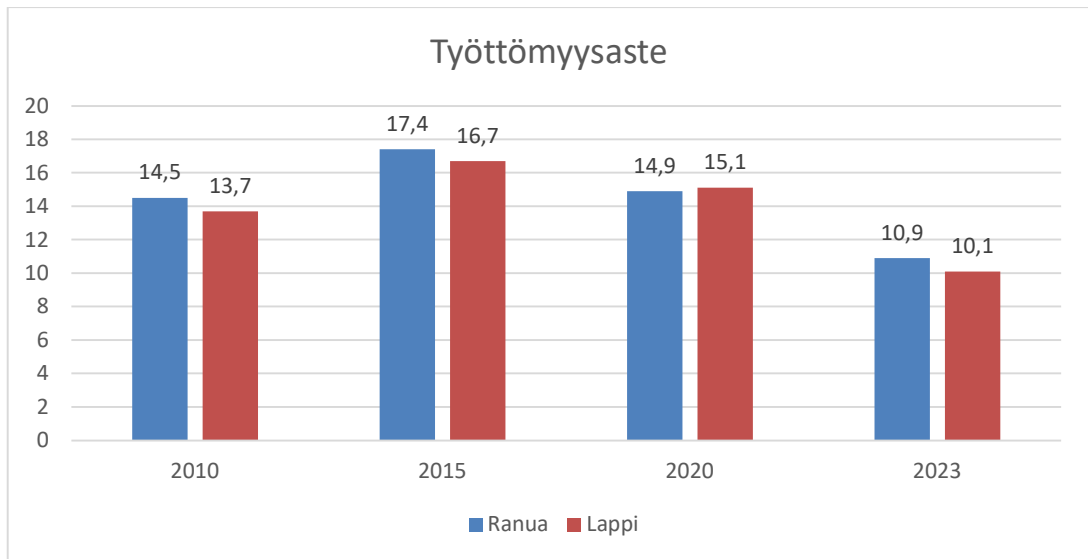
Ranuan kunnan väestön ikä- ja sukupuolirakenne 31.12.2023 oli alla olevan taulukon mukainen (suluissa 10 vuotta aiemmin ollut tilanne/31.12.2013). Taulukossa on vertailu myös Lapin maakuntaan.

	Ranua	Lappi
<i>Asukasluku, joista</i>	3 599 (4 154)	175 795 (182 844)
0-14 v.	16,8 % (19,5)	14,4 % (15,5)
15-64 v.	48,0 % (58,7)	58,5 % (64,2)
65- v.	35,2 % (21,8)	27,1, % (20,3)
<i>Naisia</i>	48,2 % (47,9)	50,0 % (49,8)

Ranualla oli työllistä työvoimaa vuonna 2022 keskimäärin 1 206. Asuinkunnassaan työssäkäyvien osuus työllisistä oli 79,5 % ja eläkeläisten osuus väestöstä oli 37 %. Vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneita 15 vuotta täyttäneistä on 67,3 % ja korkeakoulututkinnon suorittaneita 18 %.

Vuonna 2023 Ranualla oli 1 635 asuntokuntaa. Rivi- ja pientaloissa asuvien asuntokuntien osuus oli 95,2 %. Vuokra-asunnoissa asuvien asuntokuntien osuus oli 23,2 %.

Alla olevassa taulukossa on esitetty työttömyysasteet (keskimäärin kuukaudessa) vuosina 2010, 2015, 2020 ja 2023. Taulukossa on myös vertailu Lapin kuntiin yhteensä.

Vuonna 2023 Ranualla oli 150 työtöntä työnhakijaa ja työttömyysaste oli 10,9 (Lappi 8 076 työtöntä työnhakijaa ja 10,1 %) Vuoden 2024 syyskuun tiedon mukaan Ranualla oli työttömiä työnhakijoita 119 (edellisen vuoden vastaava luku 132) ja työttömyysaste oli 8,7 (9,6 %). Lapissa vastaavat luvut olivat 7 330 (7 394) ja 9,1 (9,2 %).

Alla olevassa taulukossa on esitetty työpaikat työnantajasektorin mukaan Ranualla 31.12.2022. Vertailussa koko Lappi.

	Ranua	%	Lappi	%
Työlliset	1 151	100,0	72 505	100,0
Palkansaajat	923	80,2	64 570	89,1
Valtio	7	0,8	5 281	8,2
Kunta	433	46,9	18 324	28,4
Valtioenemm. oy	9	1,0	1 635	2,5
Yksityissektori	474	51,3	39 330	60,9
Yrittäjät	228	19,8	7 458	10,3
Tuntematon	-	-	477	0,6

Kunnan alueen 1 151 työpaikasta oli alkutuotannon työpaikkoja 15 %, jalostuksen työpaikkoja 11,6 % ja palvelujen työpaikkoja 72,2 %.

1.4 Talousarvion rakenne ja sitovuus

Valtuusto hyväksyy tässä talousarviossa toimintamenot, toimintatulot ja toimintakatteen kunnanhallitusta ja hallintokuntia sitoviksi osastotasolla. Tämä tarkoittaa sitä, että osastot hakevat lisämäärärahaa valtuustolta vain tilanteessa,

jossa osaston nettomääräraha on ylittymässä. Osastot voivat tehdä sisäisiä määrärahasiirtoja, joista päättä lautakunta (tekninen- ja sivistysosasto) ja kunnanhallitus (hallinto-osasto).

Kunnanhallitus ja lautakunnat vahvistavat sitovat käyttösuunnitelmat tulosyksikkö I-tasolla. Kunnanhallitus ja lautakunnat voivat siirtää käyttösuunnitelman hyväksymiseen liittyvää toimivaltaansa edelleen alaisilleen viranhaltijoille ja määritellä samassa yhteydessä käyttösuunnitelman sitovuustason.

Investointiosassa määrärahat ja tuloarviot ovat valtuustoon nähden sitovia ta-seryhmittäin (pitkävaikutteiset menot, maa- ja vesialueet, rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet, koneet ja kalusto sekä käyttöomaisuusarvopaperit).

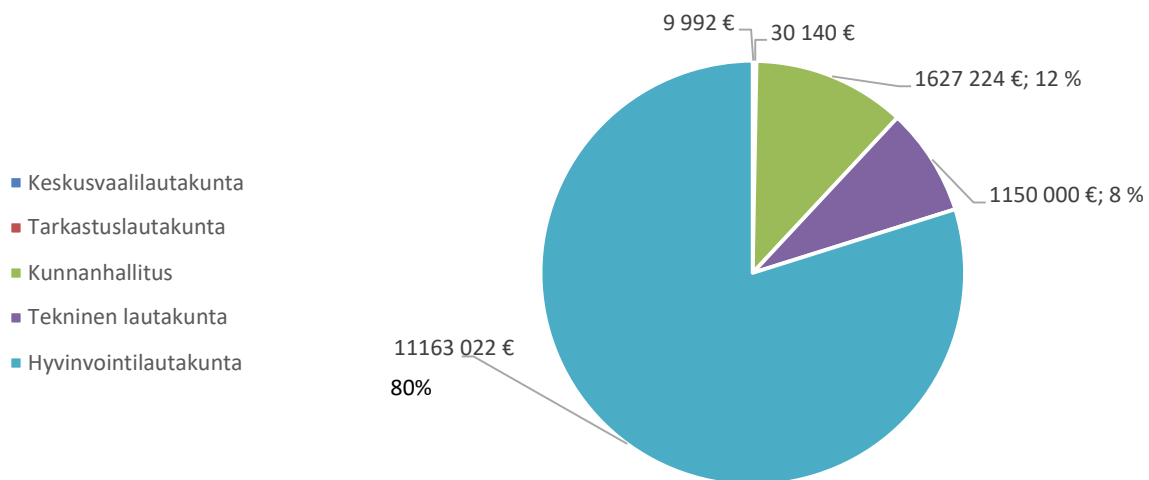
Tuloslaskelmassa ja rahoituslaskelmassa määrärahojen ja tuloerien luonteiset erät ovat sitovia valtuustoon nähden. Poistot lasketaan valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti.

1.5 Taloussuunnitelman yhteenvetotaulukot hallintokunnittain

HALLINTOKUNTA	TP 2023	TA 2024 + muutos	TAE 2025	Muutos%	TS 2026	TS 2027
KESKUSVAALILAUTAKUNTA						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	6 790	8 000	4 000	-50 %	0	7 000
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-10 794	-12 548	-13 992	12 %	0	-13 090
TOIMINTAKATE	-4 004	-4 548	-9 992	220 %	0	-6 090
TARKASTUSLAUTAKUNTA						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0	0	0		0	0
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-21 448	-28 792	-30 140	5 %	-30 140	-30 140
TOIMINTAKATE	-21 448	-28 792	-30 140	5 %	-30 140	-30 140
KUNNANHALLITUS						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 017 065	933 568	847 311	-9 %	855 011	802 811
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 568 994	-2 512 171	-2 463 776	-2 %	-2 550 847	-2 477 195
TOIMINTAKATE	-1 551 929	-1 578 603	-1 616 465	2 %	-1 695 836	-1 674 384
HYVINVOINTILAUTAKUNTA						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 256 000	1 168 880	1 105 441	-5 %	1 004 230	1 004 862
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-12 112 696	12 469 567	-12 281 558	-2 %	-12 468 101	-12 636 240
TOIMINTAKATE	-10 856 696	-11 300 687	-11 176 117	-1 %	-11 463 871	-11 631 378
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 899 121	2 400 179	2 871 540	16 %	2 850 631	2 801 517
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-4 455 159	-3 853 316	-4 019 204	4 %	-3 902 349	-3 936 790
TOIMINTAKATE	-1 556 039	-1 453 137	-1 147 664	-21 %	-1 051 718	-1 135 273
KOKO KUNTA						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	5 178 976	4 510 627	4 828 292	5 %	4 709 872	4 616 190
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-19 169 091	-18 876 395	-18 808 670	0 %	-18 951 437	-19 093 455
TOIMINTAKATE	-13 990 115	-14 365 768	-13 980 378	3 %	-14 241 565	-14 477 265

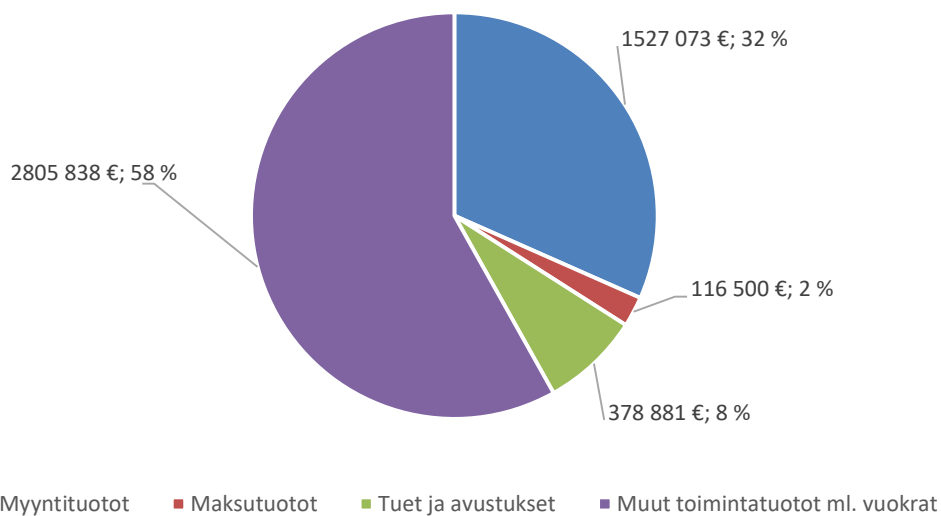

Toimintakate toimielimittäin 2025

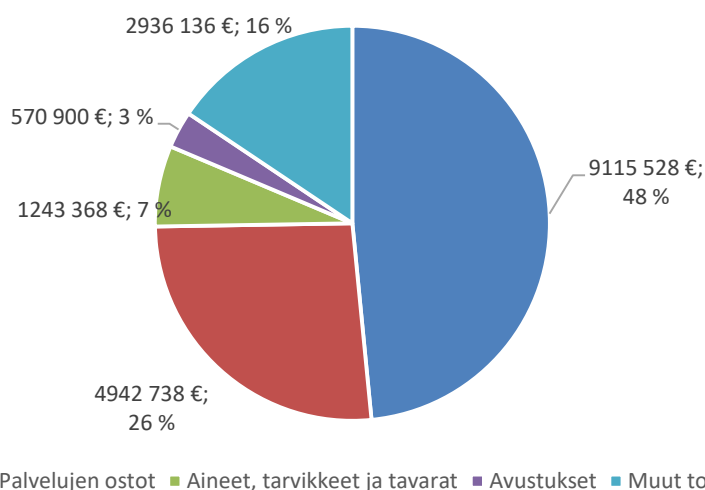

Edellä olevassa kuviossa on esitetty toimintakate toimielimittäin talousarviovuonna 2025. Seuraavista kaavioista näkee kokonaistulojen ja -menojen jakaumat.

Tulot 2025

Menot 2025

TULOSLASKELMA	TP 2023	TA 2024	Muutos	TA 2024 +muutos	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT YH- TEENSÄ	5 178 976	4 581 627	-71 000	4 510 627	4 828 292	4 709 872	4 616 190
TOIMINTAKULUT YH- TEENSÄ	-19 169 091	-18 406 395	-470 000	-18 876 395	-18 808 670	-18 951 437	-19 093 455
TOIMINTAKATE	-13 990 115	-13 824 768	-541 000	-14 365 768	-13 980 378	-14 241 565	-14 477 265
Verotulot	5 553 034	5 599 000		5 599 000	6 265 000	6 450 000	6 550 000
Valtionosuudet	8 279 091	8 355 745		8 355 745	8 917 000	9 000 000	8 950 000
<u>Rahoitustuotot ja -kulut</u>							
Korkotuotot	43 901	56 000		56 000	51 000	51 000	51 000
Muut rahoitustuotot	95 715	420 000		420 000	301 500	281 500	281 500
Korkokulut	-135 214	-620 000		-620 000	-480 000	-420 000	-420 000
Muut rahoituskulut	-108 074						
VUOSIKATE	-262 019	-14 023	-541 000	-555 023	1 074 122	1 120 935	935 235
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunni. mukaiset poistot	-800 318	-747 234		-747 234	-1 177 855	-1 295 066	-1 188 131
Arvonalentumiset							
Satunnaiset erät							
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut							
TILIKAUDEN TULOS	-1 062 337	-761 257	-541 000	-1 302 257	-103 733	-174 131	-252 896
Poistoeron lisäys (-) tai vä- hennys (+)	14 016						
Varausten lisäys (-) tai vä- hennys (+)							
Rahastojen lisäys (-) tai vä- hennys (+)							
TILIKAUDEN ALI/YLI- JÄÄMÄ	-1 048 322	-761 257	-541 000	-1 302 257	-103 733	-174 131	-252 896

RAHOITUSOSA		TP 2023	TA2024 + muutos	TAE2025	TS 2026	TS 2027
Tulorahoitus						
Vuosikate	+/-	-262 019	-555 023	1 074 122	1 120 935	935 235
Satunnaiset erät	+/-					
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	-231	376 491			
Investoinnit						
Investointimenot	-	-8 158 380	-6 333 500	-925 000	-595 000	-445 000
Rahoitusosuudet investointi- menoihin	+	0	0	173 000		
Pys.vas.hyödykkeiden luovutustulot	+	2 880				
Toiminnan rahavirta	+/-	-8 417 750	-6 512 032	322 122	525 935	490 235
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset		29 046	25 000	25 000	25 000	25 000
Antolainasaamisten lisäykset	-					
Antolainasaamisten vähennykset	+					
Lainakannan muutokset		9 155 176	2 980 176	-250 000	-690 000	-800 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	9 500 000	4 000 000	800 000	400 000	300 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-344 824	-1 019 824	-1 050 000	-1 090 000	-1 100 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	0				
Oman pääoman muutokset	+/-	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen		766 472	-3 506 856	97 122	-139 065	-284 765
Lainakanta 31.12.		11 500 030	14 480 206	14 230 206	13 540 206	12 740 206
Investointien tulorahoitus, % vuosikate/investoinnit		-3,21	-5,98 %	139 %	188 %	210 %
Kassavarat 31.12.		6 236 004	2 729 148	2 826 270	2 687 205	2 402 440

2 KÄYTTÖTALOUSOSA

Valtuusto asettaa käyttötalousosassa kunnan toiminnalle tavoitteet sekä vahvistaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Määrärahat ja tuloarviot on esitettyä bruttoperiatteella.

2.1. Kunnanhallitus

Toimielin: Tehtävä/tulosalue: Tilivelvollinen:	Keskusvaalilautakunta Vaalit Hallintojohtaja
--	---

Selite	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos%
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	6 789	8 000	4 000	0	7 000	-50 %
Muut toimintatuotot						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	6 789	8 000	4 000	0	7 000	-50 %
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-6 835	-12 548	-11 892	0	-11 290	-5 %
Palvelujen ostot	-1 819	0	-1 400	0	-1 100	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	-200	0	-200	
Avustukset	0	0	0	0	0	
Muut toimintakulut sis. vuokrat	-2 139	0	-500	0	-500	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	10 793	-12 548	-13 992	0	-13 090	11 %
TOIMINTAKATE	-4 004	-4 548	-9 992	0	-6 090	120 %

Vuonna 2025 toimitetaan aluevaalit ja kuntavaalit. Vuonna 2026 ei toimiteta vaaleja. Vuonna 2027 toimitetaan eduskuntavaalit.

Toimielin: Tehtävä/tulosalue: Tilivelvollinen:	Tarkastuslautakunta Tarkastustoimi Hallintojohtaja
Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:	Tarkastuslautakunta asetetaan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päättävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tilintarkastusyhteisö voidaan valita kerrallaan enintään kuuden tilikauden ajaksi.

Selite	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos%
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						

Muut toimintatuotot						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0	0	0	0	0	
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-3 401	-4 792	-5 840	-5 840	-5 840	22 %
Palvelujen ostot	-18 035	-24 000	-24 100	-24 100	-24 100	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	-200	-200	-200	
Avustukset	0	0				
Muut toimintakulut sis. vuokrat	-12	0				
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-21 448	-28 792	-30 140	-30 140	-30 140	5 %
TOIMINTAKATE	-21 448	-28 792	-30 140	-30 140	-30 140	5 %

Toimielin: Tehtävä/tulosalue: Tilivelvollinen:	Kunnanhallitus Yleishallinto Kunnanjohtaja
Toiminnan lyhyt kuvaus/ palveluajatus:	Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Tehtäväalueeseen kuuluvat valtuusto, kunnanhallitus, kunnanjohtaja, edustus/suhdetoiminta ja toimikunnat, jäsenmaksut, verotuskustannukset, velka-neuvonta ja löytöeläinten säilytys.

Perustiedot:	TP2023	TA2024	TAE2025	TS2026	TS2027
Henkilöstö					
Kunnanjohtaja	1	1	1	1	1
Kotouttamiskoordinaattori	0,4	0	0	0	0

Selite	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos%
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	120 505					
Maksutuotot	-944					
Tuet ja avustukset	-47 745					
Muut toimintatuotot	-12 739					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	59 077	0				
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-252 094	-177 814	-188 574	-201 139	-197 069	6 %
Palvelujen ostot	-629 569	-341 159	-326 157	-323 177	-319 211	-4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-32 613	-3 100	-3 700	-3 700	-3 700	19 %
Avustukset	-137 536	-160 000	-440 000	-440 000	-440 000	275 %
Muut toimintakulut sis. vuokrat	-103 079	-68 668	-52 526	-52 673	-52 703	-24 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 154 890	-750 741	-1 010 957	-1 020 689	-1 012 689	35 %
TOIMINTAKATE	-1 095 812	-750 741	-1 010 957	-1 020 689	-1 012 683	35 %

Strateginen pää-määrä	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitetaso
Kasvuhakuinen kunta	Ranuasta Suomen näkyvin maaseutu-kunta	Kuntamarkkinointi	Kävijämäärän kehitys ranua.fi-sivustolla ja kunnan some-kanavissa. Ranuaan liittyvien hakumäärien seuranta ja kasvu (Google Trends)	70 000 kävijää +10 % vuoden 2024 tasosta

Hyvinvoiva kunta-lainen	Panostetaan kunta-laisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseen	Hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus	Hyvinvointikysely Kouluterveyskysely TEA-viisari	Hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksen tavoitteet toteutuvat
Elinvoimainen ja kansainvälistyvä yritystoiminta	Yritysmyonteinen Ranua	Laadukas tonttitarjonta	Uusien yritysten määrä	>10
Kestävä elinympäristö	Ranuan kyläkeskuksen ja kylien kehittäminen	Kylä- ja järjestöavustukset	Jaettavat avustukset	Avustusmääräraha käytetään täysimääräisenä

Jatketaan panostusta markkinointiin. Markkinoinnin määrärahavaraus 120 000 euroa, josta 100 000 euroa varataan kuntamarkkinointiin ja 20 000 euroa varataan matkailun alueorganisaation toteuttamaan aluemarkkinointiin (Vuonna 2024 kuntamarkkinointi 135 000 euroa ja matkailumarkkinointi 15 000 euroa). Matkailu aluemarkkinoinnin määrärahan ehtona on, että Ranuan aluemarkkinointia tekee jatkossa vain yksi alueorganisaatio yhdellä aluebrändillä viimeistään 1.6.2025 alkaen. Kuntamarkkinoinnin pääpaino on näkyvyyden kasvattamisessa ja asukashankintaa tukevassa mainonnassa. Yritysmarkkinoinnissa keskitytään eläinpuiston ympäristön kasvumahdollisuuksiin, asuntorakentamiseen, vihreään siirtymään ja Suhangon kaivokseen. Järjestö-, kylätoiminta-, kylätalo- ym. avustuksiin varataan 10 000 euroa. Lasten kotihoidontuen kuntaosuuteen 120 000 euroa ja työttömyysetuuksien rahoitukseen 320 000 euroa.

Tehtävä/tulosalue: Tilivelvollinen:	Hallinto- ja ICT-palvelut Hallintojohtaja
Toiminnan lyhyt kuvaus/ palveluajatus:	Tulosyksikkö tuottaa joustavasti ja kustannustehokkaasti hallinto- ja ICT-palveluita sekä henkilöstöpäällikköpalveluitä. Tehtäväalueeseen kuuluvat hallintopalvelut, ICT-palvelut, työsuojelu, henkilöstön työsuhteasiat ja työhyvinvointi sekä ammattiyhdistystoiminta.

Perustiedot:	TP2023	TA2024	TAE2025	TS2026	TS2027
Henkilöstö					
Toimistopalvelut:					
Hallintojohtaja	0,5	1	1	1	1
Hallintosihteeri	1	1	1	1	1
ICT-palvelut:					
ICT-asiantuntija	2	2	2	2	2

Selite	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos%
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	727 322	721 568	702 811	702 811	702 811	-3 %
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	93 655					
Muut toimintatuotot	435					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	821 412	721 568	702 811	702 811	702 811	-3 %
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-254 36	-268 665	-292 153	-301 010	-308 567	9 %
Palvelujen ostot	-446 264	-425 312	-381 259	-381 261	-381 265	-10 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 384	-7100	-8 200	-8 200	-8 200	15 %
Avustukset	0					
Muut toimintakulut sis. vuokrat	-81 179	-107 576	-75 572	-75 723	-75 725	-30 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-787 192	-808 653	-757 184	-766 194	-773 757	-6 %
TOIMINTAKATE	34 219	-87 085	-54 373	-63 383	-70 946	-38 %

Strateginen pää-määrä	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitetaso
Kasvuhakuinen kunta	Ranuasta Suomen näkyvin maaseutukunta	Päivitetään nettisivut	Uudet nettisivut valmiina	Käyttäjystävälliset nettisivut valmiina vuoden 2025 alussa
Hyvinvoiva kuntalainen	Hyvinvoiva henkilöstö	Panostetaan henkilöstön työhyvinvointiin	Pulssikyselyt/kokonaistyytyväisyys Kyselyn vastausprosentti Kehityskeskustelut Tehtävänkuvaukset	Asteikolla (0-5) 3,8 > 90 % 100 %, otetaan käyttöön yhteinen lomake Päivitetty 100 %
Kestävä elinympäristö	Kohti kestäviä energiavalintoja	Mahdollistetaan myös vuonna 2025 työsuhdelpolkupyörät	Pyöriä on hankkinut vuosina 2023-2024 yhteensä 31 henkilöä	Jatketaan mahdollistamista jatkossakin.

Työhyvinvointia edistetään kehityskeskustelujen, osaamiskartoitusten ja tehtävänkuvausten päivittämisen sekä varhaisen tuen avulla. Kunnalla on kattava työterveyssojimus. Porehdytystä ja sisäistä viestintää, tietojen löydettyvyyttä ja käytettävyyttä helpotetaan ja kehitetään uudella käyttönotettavalla intranet-sivustolla. Yhtenäistetään tehtävänkuvaukset ja otetaan käyttöön yhteinen kehityskeskustelulomake. ePassiFlex-etuus on 150 euroa/henkilö/vuosi ja mahdollisuus työsuhdelpolkupyöriin. Jatketaan hallinnon ja toimistosuhteeriverkoston kanssa säännöllisiä palavereja. Esihenkilöstön kanssa jatketaan yhteisen alustan kautta viestintää ja vuoro vaikutusta sekä käynnistetään säännölliset yhteispalaverit.

Tehtävä/tulosalue: Tilivelvollinen:	Maankäytön suunnittelu Kunnanjohtaja
Toiminnan lyhyt kuvaus/ palveluajatus:	Yleiskaava, asemakaava ja muu maankäytön suunnittelu.

Perustiedot:	TP2023	TA2024	TAE2025	TS2026	TS2027
Henkilöstö					
Tekninen johtaja	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Selite	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos%
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot						
Maksutuotot			24 500	0	28 000	
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0	0	24 500	0	28 000	0
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-10 786	-19 217	-10 375	-10 375	-10 375	-36 %
Palvelujen ostot	-17 642	-142 183	-101 000	-101 000	-101 000	-29 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0				
Avustukset	0	0				
Muut toimintakulut ml. vuokrat	0	0				
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-28 428	-161 400	-111 375	-111 375	-120 375	-31 %
TOIMINTAKATE	-28 428	-161 400	-86 875	-111 375	-92 375	-46 %

Strateginen pää-määrä	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitetaso
-----------------------	------------	--------------	---------	-------------

Kasvuhakuinen kunta	Tarpeita vastaava asunto-, toimitila- ja tonttitarjonta Joustavoitetaan asuntojen käyttötarkoituksen muutosprosessia	Kaavoitus	Uudet kaavoitetut tontit	20 uutta omakotitalontonttia
Hyvinvoiva kuntalainen	Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Otetaan kuntalaiset mukaan päätöksentekoon ja kehittämiseen	Toteutus	Tehdään
Elinvoimainen ja kansainvälistyvä yritystoiminta	Tarpeita vastaava tonttitarjonta	Kaavoitus	Kaavoitetut teollisuustontit	5 vapaata teollisuustonttia
Kestävä elinympäristö	Luonnonympäristön vaaliminen	Huomioidaan luonto- ja virkistysarvot kunnan päätöksenteossa	Toteutus kaavaprosessissa	Tehdään

Ranuanjärven yleiskaavoitusprosessi jatkuu siten, että luonnosvaihe keväällä 2025 ja ehdotusvaihe loppuvuodesta 2025. Asemakaavan muutokset lämpölaitoksen ja hotellinrannan/lkosenpuiston alueilla. Simojärven pohjoisen alueen kaavat vireille neljänä kaavana ja toteutus vaiheittain (Simojärvi pohjoinen, Kortteen alue ja Piittisjärvi). Tuulivoimakaavoja asetetaan vireille (valtuuston hyväksymät tuulivoimaosayleiskaava-aloitteet).

Tehtävä/tulosalue: Tilivelvollinen:	Elinkeinojen kehittäminen Kunnanjohtaja
Toiminnan lyhyt kuvaus/ palveluajatus:	Elinkeinojen kehittämisen toiminta-ajatuksena on synnyttää yhdessä teemmällä laadukkaat lähipalvelut ja yrittämisen toimintaympäristöt. Tehtäväalueeseen sisältyvät kasvu- ja kansainvälistymispalvelut, yritysneuvonta, markkinointiviestintä sekä uudet kehittämishankkeet.

Perustiedot:	TP2023	TA2024	TAE2025	TS2026	TS2027
Henkilöstö					
Elinkeinopalvelut:					
Kehittämispäällikkö	1	1	1	1	1
Yritys- ja hankeasiantuntija	1	1	1	1	1
Viestintäkoordinaattori	1	1	1	1	1
Kaivoskoordinaattori	1	-	-	-	-
Kaivospäällikkö	-	-	-	1	1

Selite	TP 2023	TA2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	5 412					
Maksutuotot	68 804	212 000	120 000	152 200	72 000	-43 %
Tuet ja avustukset	62 359					
Muut toimintatuotot						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	136 575	212 000	120 000	152 200	72 000	43 %
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-284 063	-221 304	-246 482	-305 784	-313 565	11 %
Palvelujen ostot	-105 955	-346 880	-164 502	-172 005	-82 010	-53 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 486	-2 700	-1 400	-1 400	-1 400	-48 %
Avustukset	-46 684	-47 500	-30 000	-30 000	-30 000	-37 %
Muut toimintakulut sis. vuokrat	-35 319	-24 417	-25 876	-25 900	-25 905	6 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-474 507	-642 801	-468 260	-535 089	-452 880	-27 %
TOIMINTAKATE	-337 932	-430 801	-348 260	-382 889	-380 880	-19 %

Strateginen päämäärä	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitetaso
Kasvuhakuinen kunta	Yritysten ja työpaikkojen määrän kasvattaminen	Neuvontapalvelut Yrityspalveluseteli Tontti- ja toimitilamarkkinointi Työnantajien neuvonta tilaisuudet	Uusien yritysten määrä Yritysten nettomuutos Suorat ulkomaiset investoinnit Työnantajarekisteriin liittyneet yritykset Alueelle saatu julkinen rahoitus yrityksille	> 10 yritystä/v Positiivinen > 0 kpl/v > 2 kpl/v > 500 000 €
	Ranuasta Suomen näkyvin maaseutukunta	Yritysmarkkinointi (yritykset)	Businessranua.fi ja Ranuankaivos.fi käyttäjät FB tykkääjät IG seuraajat	30 000 kpl 4 000 kpl 1 000 kpl 500 kpl
Elinvoimainen ja kansainvälistyvä yritystoiminta	Yritysmuotoinen Ranua	Tilaisuudet Asettautumispalvelu-konsepti	Osallistujamäärä (yritysten edustajat) Toimintamallin toteuttaminen	> 100 henkilöä Jatkuvassa ja aktiivisessa käytössä
	Työperäisen maahanmuuton vahvistaminen	Työperäisen maahanmuuton tiekartta	Toimintamalli ja yhteistyöverkosto	Toteutus
	Matkailun edistämisen vahvuuksina luonto ja eläinpuisto	Ranuan eläinpuiston ympäristön Master Plan Matkailun yritysryhmähanke	Kontaktitoitujen yritysten ja sijoittajien lukumäärä Kaikki majoitusliikkeet, lkm* Huoneet ja vuoteet, lkm*	> 30 kpl Kasvua
Kestävä elinympäristö	Kohti kestäviä energiavaihtoehtoja	Biohiili ja synteettiset polttoaineet – uuden teollisen toiminnan mahdollistajat Lapissa-hanke Yhteistyön kehittäminen biokaasun ja kiertolannoitteen tuottamiseksi -viljelijäryhmähanke	Infotilaisuus Ranualla Järvibiomassojen kartoitus Ravinteiden kierron tehostuminen	> 10 osallistujaa Raportti Konseptisuunnitelma

*Tilastokeskuksen majoitustilaston majoitusliikkeiden kapasiteetti kunnittain.

Talousarviovuonna keskitytään vahvasti elinkeino-ohjelman 2023-2030 toteutukseen yhdessä sidosryhmien ja kunnan eri osastojen kanssa. Talousarviovuoden toimintaan tulee vaikuttamaan merkittävästi odotettavissa olevan Suhangon kaivoshankkeen investointipäätös, joka tullessaan tulee käynnistämään yritysten ja työvoiman rekrytointiin liittyviä toimenpiteitä. Matkailun kasvua edistetään Ranuan eläinpuiston ympäristön Master Plan 2030 toimenpiteillä, matkailun yritysryhmähanke toteutuksella ja valmistelemalla Sijojoki-Sijojärvi-hankehakemus. Henkilöstökuuluissa on mukana osa-aikaisen (50 %) BIKI-hankkeen (Yhteistyön kehittäminen biokaasun ja kiertolannoitteen tuottamiseksi -viljelijäryhmähanke) työntekijän palkat sivukuluineen talousarviovuoden tammi-huhtikuun osalta.

Tehtävä/tulosalue: Tilivelvollinen:	Maaseututoimi Hallintojohtaja
Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:	Maaseutualueen elinkeinojen ja palvelujen ylläpitämisen edistäminen. Maaseutuyritysten säilyttäminen sekä suunnitelmallinen kehittäminen.

Tavoite	Mittari	TP2023	TA2024	TAE2025	TS2026	TS2027
Nykyisten työpaikkojen säilyttäminen	Tilojen määrä	109	103	103	103	103
Toiminnasta luopumisen alaisista tiloista 30 % jatkaa tuotantoa isännöidänsä	Isännöidänsä	1	0	2	1	1
Maatalousyrittäjät investoivat tuotantorakennuksiin	Rahoitushakemusten lkm	1	0	1	1	1

Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot	TP 2023	TA 2024	TAE2025	TS2026	TS2027
Palveluita käyttävien maatalousyrittäjien lkm yht.	109	103	103	103	103
Lypsykarjatilojen lkm	15	14	14	14	14
Lihakarjatilojen lkm	13	13	13	13	13
Lammastilojen lkm	1	2	2	2	2
Hevostilojen lkm	1	1	1	1	1
Kasvinviljelytilojen lkm	51	44	72	72	72
Erikoisviljelytilojen lkm	1	1	1	1	1
Porotaloustilojen lkm	27	29	24	24	24

Selite	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos%
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0	0	0	0	0	0 %
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	0	0				
Palvelujen ostot	-47 442	-56 577	-43 500	-45 000	-45 000	-23 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0				
Avustukset	-66 598	-66 000	-44 000	-44 000	-44 000	-33 %
Muut toimintakulut sis. vuokrat	-9 935	-26 000	-28 500	-28 500	-28 500	10 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-123 975	-148 577	-116 000	-117 500	-117 500	-22 %
TOIMINTAKATE	-123 975	-148 577	-116 000	-117 500	-117 500	-22 %

Strateginen päämäärä	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitetaso
Kasvuhakuinen kunta	Yritysten ja työpaikkojen määrän kasvattaminen	Perusmaatalouden tukeminen	Eläinlääk.subventio Maksullinen lomitus	24 000 euroa/vuosi 20 000 euroa/vuosi
Hyvinvoiva kuntalainen	Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Kunnan ja tuottajien välinen tiivis yhteistyö	Yhteistapaamiset	2 krt/vuosi
Elinvoimainen ja kansainvälistyvä yritystoiminta	Yritysmönteinen Rana	Hankkeissa mukana oleminen	Hankkeet	min. 1 hanke/vuosi

Kestävä elinym- pääristö	Kohti kestäviä energiavalintoja	Energiatehokkuu- teen tähtäävät hankkeet	Hankkeet	min. 1 hanke/vuosi
-------------------------------------	------------------------------------	--	----------	--------------------

Peräpohjolan Leader ry:n toiminnassa mukana oleminen edistää maaseutualueiden elinvoimaisuutta sekä yritysten ja yhteisöjen kehittämistä. Ranuan kunta on sitoutunut Peräpohjolan Leader ry:n toiminnan kuntarahaosuuteen (17 000 euroa/v. 2025) ohjelmakaudelle 2023-2027.

Ranuan kunta sitoutuu perusmaatalouden kehittämiseen ja tukemiseen maksullisella lomituksella ja eläinlääkärisubventiolla sekä kehittämishankkeisiin osallistumalla sekä vuoden viljelijäpalkinnolla ja osaamisen kehittymistä tukemalla.

Yhteenveto keskeisimmistä toiminnallisista tavoitteista	Mittari	TP2023	TA2024	TAE 2025	TS2026	TS2027
Tasapainoinen ja kestävä talous	Tuloveroprosentti	7,11	7,10	8,1	8,1	8,1
	Kiinteistöveroprosentit:					
	- vakinainen asuminen	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
	- yleinen	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10
	- muut as.rakennukset	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15
	- voimalaitokset		3,10	3,10	3,10	3,10
	- maapohja		1,30	1,30	1,30	1,30
	Vuosikate €/asukas	305	-4	298	311	260
	Lainamäärä €/asukas	3 184	3 957	3 954	3 762	3 540
Hyvinvoiva henkilöstö	Sairauspoissaolot pv/hlö	14,8	< 15	< 15	< 15	< 15
	Kehit.keskustelut käyty %	100	100	100	100	100
	Työhyvinvointikysely	Tehty	Tehty	Tehdään	Tehdään	Tehdään
Asukasmäärän vakiinnuttaminen	Asukasmäärä	3 599	3 700	3 700	3 700	3 700
Uusien työpaikkojen luominen ja työttömyyden vähentäminen	Uudet yritykset/vuosi	> 10	> 10	> 10	>10	> 10
	Toimivat yritykset	> 310	> 320	> 330	> 340	> 340
Maaseutualueen asuttuna pitäminen ja maataloustuotannon jatkuvuus	Aktiivitulojen määrä	109	103	103	103	103
	Isännöydenvaihdokset,kpl	1	0	2	1	1

Kunnanhallitus yhteensä:

Selite	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos%
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	853 239	721 568	702 811	702 811	702 811	-3 %
Maksutuotot	-943		24 500		28 000	
Tuet ja avustukset	114 715	212 000	120 000	152 200	72 000	-43 %
Muut toimintatuotot	50 054					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 017 065	933 568	847 311	855 011	802 811	-9 %
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-801 310	-686 999	-737 584	-818 308	-829 576	7 %
Palvelujen ostot	-1 246 872	-1 312 111	-1 016 418	-1 022 443	-937 486	-23 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-40 483	-12 900	-13 300	-13 300	-13 300	3 %
Avustukset	-250 817	-273 500	-514 000	-514 000	-514 000	88 %
Muut toimintakulut sis. vuokrat	-229 511	-226 661	-182 474	-182 796	-182 833	-19 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 568 993	-2 512 171	-2 463 776	-2 550 847	-2 477 195	-2 %
TOIMINTAKATE	-1 551 928	-1 578 603	-1 616 465	-1 695 836	-1 674 384	5 %

2.2. Hyvinvointilautakunta

Toimielin: Osasto	Hyvinvointilautakunta Sivistystoimi
Tehtävä/tulosalue:	Sivistystoimen hallinto ja ruokapalvelu
Tilivelvollinen:	Sivistystoimenjohtaja ja ruokapalvelun osalta ruokapalvelupäällikkö
Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:	Sivistystoimi tarjoaa kuntalaisille mahdollisuudet elinikäiseen oppimiseen sekä monipuoliseen vapaa-ajan harrastamiseen. Sivistyspalvelut tuotetaan yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Tavoitteen kohteen määrittely	Mittari	TP2023	TA2024	TAE2024	TS2025	TS2026
Ravitsemispalvelut:	Ateriasuoritteet	186 151	185 000	183 000	183 000	183 000
	€/suorite	2,55	2,53	2,81	2,81	2,81
Koulut/ateriapalvelun laatuksely, arviointi-asteikko 1-5	Ruoan riittävyys	4	>4	>4	>4	>4
	Ruoan maku	3	>3	>3	>3	>3
	Ulkonäkö	2	>3	>3	>3	>3
	Lämpötila	4	>4	>4	>4	>4
	Ruokailutilanteen sujuvuus	4	>3	>3	>3	>3
	Hlökunnan palvelualltius	4	>3	>4	>4	>4

Perustiedot:	TP2023	TA2024	TAE2025	TS2026	TS2027
Henkilöstö					
Sivistystoimenjohtaja	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Toimistosihiteeri	0,85	0,85	0,85	0,85	0,85
Ruokapalvelupäällikkö	1	1	1	1	1
Ruokapalvelutyöntekijä	4	4	5	5	5

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari	Tavoite-taso
Ranuasta Suomen näkyvin maaseutukunta	Tehdään vaikuttavaa viestintää ja markkinointia sekä päivitetään nettisivut	Aktiivisuus some-kanavilla ja kävijämäärät nettisivuilla asteikolla 1-5	4
Kouluruokailu on osa terveyttä ja oppimista edistävää lasten ja nuorten kasvuympäristöä	Noudatetaan kouluruoka- ja ravitsemussuosituksia	Ateriapalvelun laatuksely asteikolla 1-5	3
Yritysmönteinen Ranua	Ruokapalveluiden ruokailu- ja keittiötilojen vuokraus yhteisöille ja yrittäjille, vastaavia uusia tiloja ei kunnassa ole tällä hetkellä.	Vuokrauksien määrä	4
Hankinnoissa tulee käyttää kriteereitä, jotka edistävät kestävää ruokahuoltoa ja ekologista kestävyttä	Hankinnoissa ja tarjouspyynnöissä käytetään hankintakriteeristöä.	Kotimaisuusaste	80 %

Selite	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos%
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	454 968	507 255	479 650	477 650	477 650	-5 %
Maksutuotot	137					
Tuet ja avustukset	0					

Muut toimintatuotot	516	10 000				
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	455 621	517 255	479 650	477 650	477 650	-7 %
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-317 120	-358 087	-395 457	-405 112	-412 578	10 %
Palvelujen ostot	-73 613	-85 445	-55 220	-56 196	-57 195	-35 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-176 473	-179 500	-183 050	-183 050	-183 050	2 %
Avustukset	0	0				
Muut toimintakulut sis. vuokrat	-49 786	-43 710	-37 402	-36 547	-36 617	-14 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-616 991	-666 742	-671 129	-680 905	-689 440	1 %
TOIMINTAKATE	-161 370	-149 487	-191 479	-203 255	-211 790	28 %

Kouluruokailu on keskeinen osa ruokakasvatusta ja koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämistä varhaiskasvatuksessa ja kouluissa. Ruokapalvelujen toimintaa ohjaa ravitsemus- ja kouluruokasuositukset.

Elintarvikehankinnoissa pyritään korkeaan kotimaisuusasteeseen talouden suunnittelulla ja hankintayhteistyöllä. Tulevalla talousarviokaudella hankintasopimuksen tuotetuotteiden hinnantarkistukset tehdään neljän kuukauden välein.

Esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen toimintakulttuurin ydinasiat eli loukkaamattomat toimintakulttuurimme arvot (6 kpl) viedään yksiköiden uusille verkkosivuille. Selvitetään mahdollisuutta saada OPH:lta rahoitusta toimintakulttuurimme kehittämisen seuraaviin vaiheisiin, mm. yhteisten pelisääntöjen luomiseen arvojen pohjalta ja tarvittaviin koulutuksiin.

Nykyisen sivistystoimenjohtajan nelivuotinen virkamääräys päättyy 31.7.2025. Kunnanhallitus asettaa vuoden loppuun mennessä työryhmän tekemään esityksen sivistystoimen johtamisjärjestelmästä 31.3.2025 mennessä.

Tehtävä/tulosalue:	Varhaiskasvatus
Tilivelvollinen:	Varhaiskasvatusjohtaja
Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:	Päiväkodin, perhepäivähoidon, ryhmäperhepäivähoidon, esiopetuksen, varhaiskasvatuksen erityisopetuksen ja avoimen varhaiskasvatuksen yksiköt tuottavat monipuolisia ja laadukkaita, kuntalaisten tarpeisiin vastaavia palveluita. Palvelut tuotetaan varhaiskasvatus-, esiopetus-, lastensuojelu- ja sosiaalihuoltolakien mukaisesti.

Tavoitteen kohteen määrittely	Mittari	TP 2023	TA2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Päivähoito	Päiväkoti €/hvp	43,66	40,72	55,04	57,11	57,16
Lasten sijoitukset järjestetään mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti	Esiopetus €/lapsi	8 702	10 353	9 243	8 337	7 504
	Perhepäivähoito €/hvp	77,02	49,14	-	-	-
	Ryhmäperhepäivähoito €/hvp	62,17	90,28	-	-	-
	Esiopetuksen täydentävä vaka 20%, €/hvp	10,7	30,52	-	-	-
Päivähoito ja esiopetus järjestetään asiakaskeskeisesti ja joustavasti	Paikan odotusaika pv	< 14	< 14	< 14	< 14	< 14
	Hoitomuoto toteutuu ensisijaisesti vanhempien toiveen mukaan %	95	95	95	95	95

Asiakastyytyväisyys	Päivähoitojärjestelmä kokonaisuutena tyydyttävä/erinomainen (asteikko 1-5, arviointi 01/2019)	Hyvä 4	Hyvä 4	Hyvä 4	Hyvä 4	Hyvä 4
---------------------	---	--------	--------	--------	--------	--------

Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
0-6 vuotiaiden lkm	194	182	188	178	177
Varhaiskasvatuksessa olevat alle 3-vuotiaat lapset			38	30	30
Varhaiskasvatuksessa olevat 4-5 vuotiaat Esioppilaita			81 29/19	82 19/35	87 35/25
Varhaiskasvatuksessa yhteensä lapsia			138	147	142
Päivähoitopaikkaa tarvitsevien lkm	129	149	138	147	142
- päiväkoti (Hillankukka + Kanervikko ja Kuha)		90+21	77+61	77+70	77+65
- perhepäiväkoti		8	-	-	-
- ryhmäperhepäiväkoti		30	-	-	-
Esiopetuksessa/varhaiskasvatuksessa Kanervikon päiväkoti	41	Kevät24: 41/30 Syksy24:31/25	19/19	35/35	25/25

Perustiedot:	TP2023	TA2024	TAE2025	TS2026	TS 2027
Henkilöstö					
Lasten ja nuorten huolto					
Varhaiskasvatus					
Varhaiskasvatuksen johtaja	1	1	1	1	1
Päiväkodin varajohtaja			0,1	0,1	0,1
Vakan erityisopettaja	1	1	1	1	1
Varhaiskasvatuksen opettaja	6	6	7,9	7,9	7,9
Varhaiskasvatuksen ma opettaja	1		1	0,5	
Varhaiskasvatuksen sosionomi	1		2	2	2
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	10	10	14	14	14
Vakan määräaik. lastenhoitajat	4		1	0,5	
Perhepäivähoitaja	7	7	3	1	1
Päiväkotiapulainen määräaik.	1	0,5			
Varhaiskasvatuksen avustaja	1	1	1	1	1
Vakan määräaik. avusta	3		3	3	2
Päiväkotiapulainen	1				
Toimistosihteerit	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

Selite	TP 2023	TA 2024	Muutos	TA 2024 + muutos	TAE 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos%
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	6 617	32 725		32 725	104 050	81 000	81 000	218 %
Maksutuotot	83 938	87 800		87 800				
Tuet ja avustukset	45 758	0		0				
Muut toimintatuotot	427	0		0				
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	136 741	120 525		120 525	104 050	81 000	81 000	-14 %
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut	1 553 993	-1 542 445		-1 542 445	-1 651 111	-1 689 511	-1 722 608	7 %

Palvelujen ostot	-364 374	-346 525	-30 000	-376 525	-381 865	-354 635	-356 521	3 %
Aineet, tarvikkeet ja tarvarat	-16 522	-7 950		-7 950	-8 200	-8 200	-8 200	3 %
Avustukset	0	0		0				
Muut toimintakulut sis. vuokrat	-285 229	-293 770		-293 770	-435 810	-434 707	-436 631	48 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	2 220 119	-2 190 690	-30 000	-2 220 690	-2 476 986	-2 487 053	-2 523 960	10 %
TOIMINTAKATE	2 083 378	-2 070 165	-30 000	-2 100 165	-2 372 936	-2 406 053	-2 442 960	11 %

Strateginen päämäärä	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitetaso
Kasvuhakuinen kunta	Ranuasta Suomen näkyvin maaseutukunta	Uudet tilat Monipuoliset toimintaympäristöt	Riittävä henkilöstö, koulutus	Hyvinvoivat lapset ja perheet
Hyvinvoiva kuntalainen	Hyvinvoiva lapsi ja henkilöstö	Asiakastyytyväisyyskysely Työhyvinvointikysely henkilökunnalle Lasten mielipidekysely Ryhmäkoot maltilliset Huomioidaan lapsen yksilölliset tarpeet	Asteikko 0-5 Asteikko 0-5 Huono/hyvä käyttöaste Riittävä henkilöstö	4 4 Hyvä >90 Mitoituksen ja aukioloaikojen mukaiset ryhmät
Elinvoimainen ja kansainvälistyvä yritystoiminta	Yritysmönteinen Ranua	Riittävä ja ammattitaitoinen henkilöstö	Koulutus	Kelpoisuusehdot täyttävä henkilökunta
Kestävä elinympäristö	Ranuan kyläkeskuksen ja kylien kehittäminen	Luonto ja liikunta vahvana oppimisalustana Vahvistetaan yhdessä tekemisen toimintatapoja	Varhaiskasvatussuunnitelma	Luonto ja liikunta vahvasti esillä arjessa Lapset innostuvat liikkumaan ja tutkimaan ympäristöä Perheiden kokonaisvaltainen hyvinvointi

Varhaiskasvatusta on Hillankukassa, Kanervikossa ja Kuhan koululla. Toimintakulttuuria vahvistetaan yhtenäisemmäksi. Kunnan varhaiskasvatussuunnitelma päivitetään toimintakulttuurin ja uuden päiväkodin toimintaa vastaavaksi. Tarjotaan henkilökunnalle mahdollisuus täydennyskoulutukseen ja omien vahvuuksien hyödyntämiseen. Varhaiskasvatuksen määräaikaisilla avustajilla vastataan varhaiskasvatuksessa tuen tarpeessa olevien lasten riittävään tuen saantiin. Päiväkodinjohdaja-opettajan 50/50 virka muutetaan varhaiskasvatuksen opettajan viraksi 90/10, johon kuuluu 10 % päiväkodin varajohtajan tehtäviä sekä varhaiskasvatusjohtajan sijaisena toimiminen. Samalla tarvitaan opettajalle sijainen 3,5 kk:n ajalle.

Tehtävä/tulosalue: Tilivelvollinen:	Perusopetus Sivistystoimenjohtaja sekä koulujen rehtorit/koulunjohtajat yksiköidensä osalta
Toiminnan lyhyt kuvaus/ palveluajatus:	Osaavan ja ammattitaitoisen henkilökunnan toteuttama yhtenäinen, oppilaita osallistava opinpolku tarjoaa ranualaisille lapsille ja nuorille laadukkaat oppimismahdollisuudet sekä jatko-opintokelpoisuuden.

Tavoitteen kohteen määrittely	Mittari	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Laadukkaan perusopetuksen järjestäminen	Oppilaista sijoittuu jatko-opintoihin, %	100	100	100	100	100
	Oppilaita sijoittuu oman kunnan lukioon, %	31,9	>27	>40	>40	>40
Henkilöstön ammattitaito	Pätevien opettajien osuus	90,4	>91	>91	>91	>91
Opetus järjestetään taloudellisesti	€/oppilas	14 090	14 418	16 081	18 497	19 889
- Kirkonkylä	€/oppilas	14 309	14 925	16 074	20 180	20 722
- Kuha	€/oppilas	11 952	11 153	13 967	14 636	18 120
- Yläkoulu	€/oppilas	14 442	14 894	16 686	17 987	18 954

Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot	TP 2023	TA2024	TAE 2025	TS 2026	TS2027
<u>Oppilaita yhteensä 20.9.</u>	499	484	428	403	372
Esioppilaat	41	31	19	35	25
1.-6. vuosiluokat	276	262	242	212	197
7.-9. vuosiluokat	182	191	167	156	150
Valmistava opetus	1				

Perustiedot:	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Johtava rehtori	2	2	2	1	1
Apulaisrehtori				1	1
Luokanopettaja	18	17	17	17	17
Erytysluokanopettaja	3	3	5,5	5,5	5,5
Erytysopettaja	4	5	2	2	2
Lehtori	12	13	12	12	12
Päätoiminen tuntiopettaja	1	1	1	1	1
Sivutoiminen tuntiopettaja					
Resurssiopettaja	1		1		
Koulunkäynnin ohjaajat					
- vakinaiset	16	18	18	18	18
- määräaikaiset	3	3	2	1	
- laskutus toiseen kuntaan		1			
Toimistos sihteeri	1	1	1	1	1
Opinto-ohjaaja	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
Toimitilat					
Kirkonkylän koulu	1800	3100	3100	3100	3100
Kuhan koulu	1075	1075	1075	1075	1075
Yläkoulu	1500	1500	2000	3500	3500
Yläkoulun työpaja	850	850	-	-	-

Selite	TP 2023	TA 2024	Muutos	TA 2024 + muutos	TAE 2025	TS 2026	TS 2027	Muu- tos%
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	202 638	172 000		172 000	157 000	157 000	157 000	-8 %
Maksutuotot	10 779	7 000		7 000	8 500	8 500	8 500	21 %
Tuet ja avustukset	101 364				40 800			
Muut toimintatuotot sis. vuokrat	758							
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	315 540	179 000		179 000	206 300	165 500	165 500	15 %
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut	-3 547 802	-3 757 080		-3 757 080	-3 892 360	-3 976 547	-4 055 264	4%
Palvelujen ostot	-1 356 513	-1 337 027	-50 000	-1 381 027	-1 379 010	-1 524 441	-1 538 386	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-164 274	-191 500		-191 500	-159 871	-158 372	-156 871	-17 %
Avustukset	0	0						
Muut toimintakulut sis. vuokrat	-1 745 991	-1 430 905	-350 000	-1 780 905	-1 352 213	-1 313 060	-1 316 591	-24%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-6 814 580	-6 710 512	-400 000	-7 110 512	-6 783 454	-6 972 420	-7 067 114	-5 %
TOIMINTAKATE	-6 499 041	-6 531 512	-400 000	-6 931 512	-6 577 154	-6 806 920	-6 901 614	-5 %

Strateginen pää- määrä	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitetaso
Kasvuhakuinen kunta	Ranuasta Suomen näkyvin maaseutu- kunta	Nykyaikaiset ope- tustilat ja laadu- kas perusopetus	Uusi yläkoulu-lukio -rakennus	Toiminta vakiintuu uusissa kouluikiinteis- töissä. Yhtenäiskoulu aloit- taa toimintansa 1.8.2025
Hyvinvoiva kunta- lainen	Hyvinvoiva henki- löstö	Työhyvinvointiky- sely Lapsiystävällinen kunta -tavoitteet Yksilön tarpeisiin vastaaminen – Pedagoginen ja oppilashuollollinen tuki Maltillinen ryhmä- koko	Asteikko 0-5 Tavoitteiden toteu- tumisesta kysely Kouluterveysky- sely, koulun hyvin- vointi profiili, muut kyselyt Toteutunut ryhmä- koko	3 Asetetut tavoitteet to- teutettu Oppilas, huoltaja ja opettaja kokevat, että oppilasta tuetaan hä- nen tarpeitaan vas- taavalla tasolla Toiminnan kannalta järkevä kokoiset ryhmät
Elinvoimainen ja kansainvälistyvä yrittäjätoiminta	Yrittäjämyönteinen Ranua	Osaava ja am- mattitaitoinen henkilöstö Yhteistyö paikal- listen yritysten kanssa 9. luokkien yrittä- jä oppimiskoko- naisuus	Pätevän henkilös- tön osuus Täydennyskoulu- tuksiin osallistumi- nen Työelämään tutus- tuminen (tet), yri- tysvierailut, yrittäjä- vierailut kouluilla 9. luokkalaisten osallistuvat	90 % 3 pvä/hlö 8. luokat 1 viikko 9. luokat 1 viikko Jopo > 2 viikkoa Vierailuja > 2 100 %

Kestävä elinym- päristö	Ranuan kyläkes- kuksen ja kylien kehittäminen	Aapiskujan koulu- alueen kehittämi- nen – toiminnalli- suus ja turvalli- suus	Oppilaiden tyyty- väisyys koulualue- eseen (asteikko 1-5) Tapaturmien mää- rän laskeminen	Tavoite 3
------------------------------------	---	---	--	-----------

Määrätietoinen eteneminen yhtenäiskoulua kohti. Oppilaiden, henkilöstön ja kaikkien sidosryhmien osallistaminen. Koulukampusalueen kehittäminen viihtyisäksi ja houkuttelevaksi kokonaisuudeksi. Kampuksen yhteinen ilme. Opetuksen resursseista huolehtiminen. Oppilaiden tuen tarpeen tiedos-
taminen ja lisääntyneeseen tuen tarpeeseen vastaaminen erilaisin pedagogisin ratkaisuin. Kuljetuskustannuksiin varaudutaan budjetissa. 8. lk:t ja 9 lk:t toimivat 3-sarjaisina syksystä 2025 alkaen.

Tehtävä/tulosalue: Tilivelvollinen:	Lukio- ja ammatillinen koulutus Lukion rehtori
Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:	Monipuolinen ja korkeatasoinen toisen asteen koulutus opiskelijan kotipaik- kakunnalla antaa laaja-alaisen yleissivistävän pohjakoulutuksen nuorten jatko-opintoihin ja luo valmiuksia työelämää ja yrittämistä varten. Luontoa ja yrittäjyyttä korostetaan tarjoamalla paikallisia opintojaksoja liittyen luontoyrit- täjyyteen.

Tavoitteen kohteen mää- rittely	Mittari	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Laadukas opetus	Keskeyttäneiden osuus, % Ylioppilaskirjoitukset -arvosanojen kes- kiarvo	3,5	< 4	< 4	< 4	< 4
Henkilöstön ammattitaito	Pätevien opettajien osuus, %	keski- tasoa	keski- tasoa	keski- tasoa	keski- tasoa	keski- tasoa
Opetus järjestetään taloudellisesti - lukion kustannukset	€/oppilas	100	100	100	100	100
		16 420	17 381	17 138	15 481	15 234

Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
<u>Oppilaat 20.9.</u>					
Lukio	55	55	54	59	60
Etälukio/aineopiskelijat					
Kaksois/kolmoistutkinto			6 500	6 650	6 650
Opetustunnit:	6 080	6 655			

Perustiedot:	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Henkilöstö					
Rehtori	1	1	1	1	1
Lehtori	7	7	7	7	7
Koulukuraattori					
Toimistosihteerit	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
Opinto-ohjaaja	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
Toimitilat					
Lukio	500	500	500	500	500

Selite	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos%
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot						
Maksutuotot	3 892	2 600	2 600	2 600	2 600	
Tuet ja avustukset	30 155	16 000	30 920	16 620	17 252	93 %
Vuokratuotot	0	0				
Muut toimintatuotot	0	0				
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	34 047	18 600	33 520	19 220	19 852	80 %
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-588 049	-573 219	-615 498	-617 543	-629 877	7 %
Palvelujen ostot	-119 972	-148 063	-137 528	-130 902	-131 669	-7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-50 782	-39 425	-28 510	-28 510	-28 510	-28 %
Avustukset	0	0				
Muut toimintakulut sis. vuokrat	-195 429	-213 851	-177 285	-169 571	-170 098	-17 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-954 233	-974 558	-959 361	-946 526	-960 154	-2 %
TOIMINTAKATE	-920 186	-955 958	-925 481	-927 306	-940 302	-3 %

Strateginen päämäärä	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitetaso
Kasvuhakuinen kunta	Ranuasta Suomen näkyvin maaseutukunta	Luontoyrittäjyys – markkinointi	Markkinointitilaisuuksien määrä	5 tilaisuutta
	Ammattikoulu konsepti Ranualla	Työryhmän selvitys	Artikkeleiden määrä Toteutus	5 kpl Tehdään
Hyvinvoiva kuntalainen	Hyvinvoiva henkilöstö	Toimintaa kehitetään henkilöstön osaaminen ja jaksaminen edellä.		
		Työhyvinvointikysely	Asteikko 0-5	3
Elinvoimainen ja kansainvälistyvä yritystoiminta	Yritysmuuntoinen Ranua	Luontoyrittäjyys -erikoistumisen kautta 2. asteen opiskelijoiden yrittäjätietämystä lisätään	Yrittäjyys -opintojaksojen valinnat	10% opiskelijoista valitsee yrittäjyys opintojaksoja lukuvuonna 2025-2026
Kestävä elinympäristö	Ranuan kyläkeskuksen ja kylien kehittäminen	Kestävät luontoarvot näkyvät luonto –erikoistumisen kautta oppilaitoksella ja kuntakuvassa	Luonto –opintojaksojen valinnat	10 % opiskelijoista valitsee luonto opintojaksoja lukuvuonna 2025-2026

Lukion vetovoimaa oppilaitoksena kehitetään markkinoimalla ja tarjoamalla paikallisia valinnaisia luontoon ja yrittäjyyteen suuntautuvia opintojaksoja. Kuntamarkkinoinnissa huomioidaan lukion suuntautuminen luontoon ja yrittäjyyteen. Tavoitteena on toteuttaa vuosittain 5 paikallista luonto- ja yrittäjyysopintojaksoa. Lähilukioiden kanssa pyritään tekemään yhteistyötä. Lukion kansainvälisyystoimintaa kehitetään Opetushallituksen erillisillä hankerahoituksilla ja osallistumalla Erasmus+ -ohjelmaan. Oman kunnan nuorten hakeutuminen Ranuan lukioon vakiintuu 45 %:iin ikäluokasta. Maakuntamallinen kaksoistutkinto toteutetaan Ranuan lukion ja ammatillisten yhteistyöoppilaitosten kanssa.

Tehtävä/tulosalue: Tilivelvollinen:	Kansalaisopisto Kansalaisopiston rehtori
Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:	Kansalaisopisto tarjoaa ranualaisille elinikäisen oppimisfoorumin harrastus- ja opiskelutarjonnallaan. Opisto on vahva kulttuurinen toimija, joka edistää toiminta-alueensa asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia.

Tavoitteen kohteen määrittely	Mittari	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Kansalaisopiston koulutus	Opetusryhmien lkm Toteutukset kylissä sivukylillä	164 6	160 5	160 5	160 5	160 5
Opetuksen tulok-sellisuus	Opetustunnit (h) Opiskelijoiden lkm Valtionapuun oikeutta- vat tunnit Pidettyjen valtion- osuustuntien lkm Opetustunnin hinta, €	3 212 601 3 256 3 208 87	3 200 730 3 300 3 500 85	3 200 620 2 900 2 900 84	3 200 620 2 900 2 900 84	3 200 620 2 900 2 900 84
Kesälukio	Opiskelijamäärä					
Musiikkiopisto, opiskelijapaikat	Ostetut opiskelijapaikat 12 paikkaa, €	12 091	14 000	17 230	17 230	17 230

Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Kansalaisopiston opiskelijoita 7-70 vuotiaista kuntalaisista					
- oppivelvollisuusikä	25 %	30 %	30 %	30 %	30 %
- työkäiset	28 %	27 %	27 %	27 %	27 %
- työttömät	1 %	3 %	3 %	3 %	3 %
- eläkeläiset (yli 65 v)	39 %	35 %	35 %	35 %	35 %
- muut	7 %	5 %	5 %	5 %	5 %

Perustiedot:	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
<u>Henkilöstö</u>					
Kansalaisopiston rehtori	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Suunnittelu opettaja	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Musiikinopettaja	1	1	1	1	1
Pt. tuntiopettaja	1	1	1	1	1
St. tuntiopettaja	40	40	40	40	40
Toimistosihteer	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
<u>Toimitilat</u>					
Toivolan koulu	546	546	546	546	546
Monkkari 2.0/hallintotilat	25	25	25	25	25

Selite	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos%
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	2 376	0				
Maksutuotot	27 704	35 150	35 200	35 200	35 200	
Tuet ja avustukset	2 800	5 100	5 100	5 100	5 100	
Muut toimintatuotot	4 200	7 200	7 200	7 200	7 200	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	37 080	47 450	47 500	47 500	47 500	
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-180 231	-194 091	-192 446	-196 294	-200 221	-1 %
Palvelujen ostot	-86 355	-71 048	-70 732	-71 877	-73 006	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 050	-3 950	-3 880	-3 880	-3 880	-2 %
Avustukset	-1 200	0				
Muut toimintakulut sis. vuokrat	-61 776	-81 543	-53 640	-42 663	-42 686	-34 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-330 612	-350 632	-320 698	-314 714	-319 793	-9 %
TOIMINTAKATE	-293 532	-303 182	-273 198	-267 214	-272 293	-10 %

Strateginen päämäärä	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitetaso
Kasvuhakuinen kunta	Ranuasta Suomen näkyvin maaseutukunta	Runsas kurssitarjonta Oulu2026-kulttuuripääkaupunki jäsen Kesälukio	Kurssien määrät Opiskelijamäärä	160 12
Hyvinvoiva kuntalainen	Hyvinvoivat ja aktiiviset kuntalaiset	Osallisuuden ja yhteisöllisyyden parantaminen Juuret Ranualla -luentosarja	Toivolän käyttöaste Osallistujat, koululuennot ja 60 v iltajuhla	80 % 361
Elinvoimainen ja kansainvälistyvä yritystoiminta	Yritysmönteinen Ranua	Järjestetään koulutusta liiketoiminnan digitalisaatiosta ja verkkokaupasta	Toteutuneet koulutukset	Koulutukset toteutuvat
Kestävä elinympäristö	Ranuan kyläkeskuksen ja kylien kehittäminen	Parannetaan kyläkeskuksen ja kylien siisteyttä sekä yleisilmettä yhdessä kuntalaisten ja sidosryhmien kanssa Kestävän kehityksen viikko	Toteutuneet kurssit Toteutuneet luennot, kurssipäivät	Kyläilme kohentunut 4 luento/kurssia

Ranuan kansalaisopiston tehtävä on tarjota alueensa asukkaille monipuolista yleissivistävää ja ammatillista lisäkoulutusta sekä vireää harrastetoimintaa ja maksupalvelukoulutusta. Opiston toiminta on hyvinvointia ja elinvoimaa tuottavaa toimintaa. Kansalaisopiston toiminta täyttää vuonna 2025 60-vuotta. Lukuvuonna 2025-2026 Juuret Ranualla -luentosarja. Oulu2026-kulttuuripääkaupunki toteutusalue koostuu Oulun lisäksi 39 kaupungista ja kunnasta ja Ranua on mukana toiminnassa ja toteuttaa osaltaan kulttuuri-ilmastonmuutosta. Kesälukiotoiminta käynnistetään talousarviovuonna. Mallinnus ja käytänteet kesälukiöseuran kanssa yhteistyössä sekä toisten toimijoiden kokemuksista ammentaen. Tavoitteena kasvattaa opiskelijamääriä Ranuan lukiossa. Lapin musiikki- ja tanssiopiston kanssa on sovittu ostopalvelusopimus opiskelijapaikoista. Talousarviovuodesta alkaen Ranuan kunta ei enää osta uusille opiskelijoille paikkoja Lapin musiikki- ja tanssiopistosta.

Tehtävä/tulosalue: Tilivelvollinen:	Kirjasto Kirjastotoimenjohtaja
Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:	Kirjastotoimi edistää kuntalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen ja elinikäiseen oppimiseen. Toiminnallaan kirjasto tukee ihmisten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Kirjasto edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua, ja toimii kaikkien kuntalaisten ja ikäryhmien kokoontumispaikkana. Tietoyhteiskunnan osana kirjasto tarjoaa mahdollisuudet erilaisten verkkopalvelujen käyttämiseen ja sisältöjen tuntemukseen yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Tavoitteen kohteen määrittely	Mittari	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Kirjaston kokoelmien laadun ja määrän säilyttäminen	Hankinnat (asukasluku/1000) Lainaus/kokoelmat	646,49 1,25	>400 >1,2	>400 >1,2	>400 >1,2	>400 >1,2
Laadukkaat ja asiakaskeskeiset kirjasto- ja tietopalvelut	Kokonaislainaus/asukasluku Kirjastokäynnit/asukasluku Käyttäjäkoulutuksiin osallistuneet, as.luku/1000	17,23 9,46 144 100	>15 >8 >100	>15 >8 >100	>15 >8 >100	>15 >8 >100
Verkkopalvelujen tarjoaminen asiakkaiden käyttöön	Tapahtumien osallistujat, as.luku/1000 Internet koneita asiakkaille	 5	>10 5	>10 4	>10 4	>10 4
Palvelujen tuottaminen mahdollisimman taloudellisesti	Lainan hinta (toimintakulut/lainaus) Käynnin hinta (toimintakulut/kirjastokäynnit)	6,62 12,07	4,00 10	5,00 10	5,00 10	5,00 10

Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot	TP 2023	TA 2024	TAE 2024	TS 2025	TS 2026
Lainojen määrä	62 338	>70 000	>60 000	>60 000	>60 000
Fyysiset kirjastokäynnit	34 215	>40 000	>37 000	>37 000	>37 000
Verkkokäynnit	18 099	>20 000	>18 000	>18 000	>18 000

Perustiedot:	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Henkilöstö					
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1	1	1
Kirjastonhoitaja	1	1	1	1	1
Kirjastovirkailija	1	1	1	1	1
Kirjastoautonkuljettaja	1	1			
Kirjastoapulainen/hanketyö	0,33 0,25	0,33			
Toimitilat					
Kirjasto	700	337	337	337	337

Selite	TP 2023	TA 2024	Muutos	TA 2024 + muutos	TAE 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos%
TOIMINTA-TUOTOT								
Myyntituotot	2 728	2 600		2 600	1 500	1 500	1 500	-42 %
Maksutuotot	2 467	3 400		3 400	3 200	3 000	3 000	-6 %
Tuet ja avustukset	10 068	0		0				
Muut toimintatuotot	4 181	0		0				

TOIMINTA-TUOTOT YHTEENSÄ	19 443	6 000		6 000	4 700	4 500	4 500	-22 %
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut	-204 913	-199 285		-199 285	-167 560	-170 034	-173 434	-16 %
Palvelujen ostot	-48 702	-52 504	-7 000	-59 504	-45 116	-45 310	-45 551	-32 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-71 048	-68 200		-68 200	-55 827	-54 868	-54 868	-18 %
Avustukset	0	0		0				
Muut toimintakulut sis. vuokrat	-	-94 362		-94 362	-96 622	-94 334	-94 523	2 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-413 220	-414 351	-7 000	-421 351	-365 125	-364 546	-368 376	-15 %
TOIMINTAKATE	-393 777	-408 351	-7 000	-415 351	-360 425	-360 046	-363 876	-15 %

Strateginen päämäärä	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitetaso
Kasvuhakuinen kunta	Ranuasta Suomen näkyvin maaseutukunta	Ranuan kirjaston toimintaa tehdään tunnetuksi eri yhteyksissä	Hankkeet, kirjaston tilastot	Toiminnan tunnetuus hyvä maakunnassa ja valtakunnallisesti
Hyvinvoiva kuntalainen	Hyvinvoiva henkilöstö	Eläköityvän henkilökunnan toimet täytetään	Henkilötyövuodet kirjastossa	3 htv
Elinvoimainen ja kansainvälistyvä yritystoiminta	Maahanmuuttajien kotoutumisen tukeminen	Maahanmuuttajista kirjastopalvelujen käyttäjiä	Kirjastokorttihakemukset myös ukrainan kielellä ja palvelujen esittely. Aineistohankintoja ja e-palveluja maahanmuuttajille.	Kaikki maahanmuuttajat kirjastopalveluiden piiriin

Ranuan kunta panostaa kirjastotoiminnan kehittämiseen uudessa monitoimikeskus Kerkässä pitämällä aineistohankinnan määrärahat nykyisellä tasolla. Kuntalainen saa monipuoliset e-palvelut (e-kirjat, e-äänikirjat, e-lehdet, elokuvat ja musiikkiaineistot) kirjaston kautta. Kunta liittyy v. 2025 alusta valtakunnalliseen kuntien yhteiseen e-kirjastoon, jonka kautta tarjotaan jatkossa osa e-aineistoista. Kirjasto Letto on kaikkia kuntalaisia palveleva, uusia palveluja tarjoava ja uudistuva kirjasto nimensä mukaisella sloganilla: ”uppoudu kirjojen maailmaan”. Tämä näkyy mm. varattavien tilojen ja uuden tekniikan hyödyntämisessä. Kirjastoautopalvelu lakkautetaan vuoden 2025 alku-puolella.

Tehtävä/tulosalue: Tilivelvollinen:	Vapaa-aikatoimi Vapaa-aikatoimenjohtaja
Toiminnan lyhyt Kuvaus/palveluajatus:	Tehtäväalue käsittää kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä hyvinvointikoordinaation. Tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä luomalla edellytyksiä ja tarjoamalla kansalaistoiminnan työkaluja eri palvelusektoreille ja kansainvälisyydessä. Toimintaa ohjaa ehkäisevän työn ideologia lähtökohtana terveelliset elämäntavat ja varhaisen puuttumisen malli sekä yhteisöllisyys; Wellness/Illness.

Tavoitteen kohteen määrittely	Mittari	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
-------------------------------	---------	---------	---------	----------	---------	---------

Avustukset, liikunta	Avustettavat liikuntajärjestöt/jäsenmäärä	4/498	5/700	5/700	5/700	5/700
Avustukset, nuorisio	Avustettavat nuorisojärjestöt/jäsenmäärä/avustukset €	2/174/9900	3/234/9900	3/230	3/230	3/230
Vaikuttavuus/nuorisotyön ja toiminnanpiirissä olevat nuoret	Työntekijät tuntevat nuoret ja ovat kasvatuksellisesti vuorovaikutuksessa heihin	198	220	210	210	210
Suunnitelmalliset tuetut nuoret, kohdennettu työ	Etsivä nuorisotyö	20	40	35	35	35
	Nuorten työpajatoiminta	9	14	12	12	12
	Koulunuorisotyö	56	40	45	45	45
Nuorten käyntikerrat						
- Nuorisotila	Monipuolinen ja laadukas toiminta/nuorten määrä	4 574	4700	4 100	4 100	4 100
- Tapahtumat, retket		1 066	900	950	950	950
Avustukset, kulttuuri	Avustusmääräraha/€	2 500	3 000	3 000	3 000	3 000
	- Yksityiset	6	5	5	5	5
	- Yhteisöt, järjestöt	2	2	2	2	2

Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Kulttuuritilaisuudet ja tapahtumat kunta/vuosi					
- Konsertit, teatteri	6/330	6	5/260	5/260	5/260
- Tappauksia	78	1	110	110	110
- Taikalamppu tap.	36/2 385	36	34	34	34
- Taiteiden Yö-tapahtumat/osallistujat	19/953	12	15	15	15
Museo avoinna/kävijät	6 vko/59		6 vko/150	6 vko/150	6 vko/150
Liikunta					
Liikuntatapahtumat/osallistuja	14/817	5/950	13/2100	13/2100	13/2100
Liikuntaretket/osallistuja	1/52	3/120	2/80	2/80	2/80
Puulaakit/osallistuja	0	2/80	1	1	1
Kunnanmestaruus/osallistuja	0	2/50	1	1	1
Liikkuva IP/osallistuja	2/81	3/11	3	3	3
Kuntovihkot					
- talvi	17 382	19 500	15 000	15 000	15 000
- kesä	15 869	18 000	16 000	16 000	16 000
Kansainväliset toiminnot	5	5	5	5	5
- Kv-vaihdot	2	2	2	2	2
- Vapaaehtoiset	4	2	2	2	2
- EU:n nuorisoviikko	0	1	1	1	1
Nuorisotoiminta					
- Osallistujat/leirit	3/114	4/125	4/111	4/111	4/111
- Valistus	11/653	10	10	10	10
- Päihitteettömät tapahtumat	9/481	6	6	6	6
EPT-työ/osallisuustapahtumat	2	4	4	4	4

Perustiedot:	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Henkilöstö					

Vapaa-aikatoimenjohtaja	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75
Vapaa-aikatoimienohjaaja	1	1	1	1	1
Kausi- ja tuntityöntekijät	6		6	6	6
Tuntityöntekijät	1		0,1	0,1	0,1
Etsivä nuorisotyöntekijä	1	1	1	1	1
Nuorten työpajaohjaaja	1,6	1,2	1,2	1,2	1,2
Etsivä liikunta -hanke		1	1		
Koulunuorisotyöntekijä	1	1	1	1	1
Toimitilat					
Jäähalli	2 584	2 584	2 584	2 584	2 584
Monkkari 2.0	310	310	310	310	310
Toimisto		20	20	20	20
Museo kpl	1	1	1	1	1

Selite	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos%
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	9 322	7 500	4 400	4 400	4 400	-41 %
Maksutuotot	3 693	500	500	500	500	
Tuet ja avustukset	175 844	209 250	165 061	156 200	156 200	-21 %
Muut toimintatuotot	68 669	62 800	59 760	47 760	47 760	-5 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	257 529	280 050	229 721	208 860	208 860	-18 %
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-288 779	-279 450	-317 558	-315 924	-322 241	14 %
Palvelujen ostot	-174 627	-158 054	-140 373	-140 189	-142 167	-11 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 147	-33 576	-28 890	-27 090	-27 090	-14 %
Avustukset	-21 232	-23 900	-23 900	-23 900	-23 900	
Muut toimintakulut ml. vuokrat	-264 155	-230 102	-194 084	-194 834	-192 005	-16 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-762 940	-725 082	-704 805	-701 937	-707 403	-3 %
TOIMINTAKATE	-505 411	-445 032	-475 084	-493 077	-498 543	8 %

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitetaso
Ranuasta Suomen näkyvin maaseutukunta	Taiteiden Yö, yhteisöllinen taidepolku Oulu2026-kulttuuripääkaupunki jäsen - Hillastus Unescon aineeton maailmanperintökohde -haku	Osallistujamäärät asteikolla 0-5 Toimenpiteet, avaukset 0-5	3 3
Hyvinvoivat ja aktiiviset kuntalaiset vauvasta ikäihmisiin	Järjestöavustukset, vapaa-aikatoimen tapahtumat ja saavutettavuus Kuntovihot Korttelirasitit 8 x Lähe sieki liikkeelle Kunnon mummola	HYTE-kerroin ja Kouluterveyskysely Osallistujamäärä Osallistujamäärä Osallistujamäärä Osallistujamäärä Osallistujamäärä	72 (Suomen ka) 34 000 1 500 120 70

	Hyvinvointilähete/liikuntaneuvonnan palveluketju	Toiminnan käynnistyminen, hanke	Aloitus
Tuetaan kansainvälistä maahanmuuttoa ja paikkakunnalle muuttavien viihtyvyyttä	Integrointia harrasteryhmiin kummitoimijoiden kanssa	Osallistujamäärät	Hyvä
Harjoittelijat Erasmus+	Aktiivinen harjoittelijavaihto Nuorisovaihto	3 harjoittelijaa Toteutunut nuorisovaihto	Kulttuurien välinen oppiminen
Luonnonympäristön vaaliminen	Ekologisuus kaikessa toiminnassa ja hankkeissa	Tietoisuus ekologisista valinnoista, luontoarvot nuorisokyselyt	Tietoisuuden lisäys Monkkari 2.0

Vapaa-aikatoimessa on aktiivinen ja osallistava nuorilähtöinen toimintakulttuuri, joka kannustaa omaan hyvinvointiin sijoittamiseen. Kansainvälisyys nähdään osaksi perusnuorisotyötä, mahdollista näin kotikansainvälistymisen. Nuorisotila Monkkari pidetään auki lauantaisin.

Ranuan Nuorten työpaja ja Etsivä nuorisotyö on mukana Rovaniemen taidemuseon TaideLoikka-hankkeessa 1.8.2024-31.5.2027. Vapaa-aikatoimi on mukana Lapin hyvinvointialueen Elintapaohjauksen pilotoinnissa. Elintapaohjaukseen on haettu ulkopuolista hankerahoitusta vuosille 2025-2026.

Kulttuuritoimessa lastenkulttuuri jalkautetaan saavutettavuuden vuoksi pääsääntöisesti varhaiskasvatuksen ja koulujen työpäivien yhteyteen kulttuuripolun suunnitelman mukaisesti. Oulu2026-kulttuuripääkaupunki toteutusalue koostuu Oulun lisäksi 39 kaupungista ja kunnasta ja Ranua on mukana toiminnassa ja toteuttaa osaltaan ohjelman mukaista kulttuuri-ilmastonmuutosta Ranuan työryhmän ideोजना.

Talousarviovuonna selvitetään Kaiku-kortin käyttöönotto ja arvioidaan taloudelliset vaikutukset kunnan budjettiin.

Hyvinvointilautakunta/sivistystoimi yhteensä

Selite	TP 2023	TA 2024	Muutos	TA 2024 + muutos	TA 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos%
TOIMINTA-TUOTOT								
Myyntituotot	678 650	732 080		732 080	746 600	721 550	721 550	2 %
Maksutuotot	132 609	136 450		136 450	50 000	49 800	49 800	-63 %
Tuet ja avustukset	365 9890	230 350		230 350	241 881	177 920	178 552	5 %
Muut toimintatuotot	78 751	70 000		70 000	66 960	54 960	54 960	-4 %
TOIMINTA-TUOTOT YHTEENSÄ	1 256 000	1 168 880		1 168 880	1 105 441	1 004 230	1 004 862	-5 %
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut	-6 680 887	-6 903 657		6 903 657	-7 231 990	-7 370 965	-7 516 223	5 %
Palvelujen ostot	-2 224 157	-2 192 666	-87 000	-2 279 666	-2 209 844	-2 323 550	-2 344 495	3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-494 297	-524 101		-524 101	-468 228	-463 970	-462 471	-11 %
Avustukset	-22 432	-23 900		-23 900	-23 900	-23 900	-23 900	

Muut toimintakulut sis. vuokrat	-2 690 923	-2 388 243	-350 000	-2 738 243	-2 347 596	-2 285 716	-2 289 151	-14 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	12 112 696	12 032 567	-437 000	-12 469 567	-12 281 558	-12 468 101	-12 636 240	-2 %
TOIMINTAKATE	10 856 695	10 863 687	-437 000	-11 300 687	-11 176 117	-11 436 871	-11 631 378	-1 %

2.3. Tekninen lautakunta

Toimielin: Tehtävä/tulosalue: Tilivelvollinen:	Tekninen lautakunta Tekninen toimi Tekninen johtaja
Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:	Tavoitteena on hoitaa tehtävät tehokkaasti, taloudellisesti, asiakaskeskeisesti ja joustavasti. Toimintaan kuuluvat teknisen toimen hallinto, liikenneväylät, puistot ja muut yleiset alueet, liikuntapaikat ja -alueet, palveluliikenne sekä haja-asutusalueiden vesihuolto.

Perustiedot:	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Henkilöstö					
Tekninen johtaja	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Työllistämistuella työllistetyt	5	5	0	0	0
Puistotyönjohtaja	1	1	1	1	1
Teknisen toimistosiihteri	1	1	1	1	1
Koneenkuljettaja/puistotyöntekijä	2	2	2	2	2
Kesäinsinööri/opiskelija	0	0	0	0	0,2
Kenttämestari	1	1	1	1	1
Määräaikaiset kausityöntekijät	0	0	4	4	4
Työllisyyskoordinaattori	1	1	0	0	0

Teknisen hallinto

Strateginen pää-määrä	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitetaso
Kasvuhakuinen kunta	Vihreän siirtymän hankkeet	Nopea reagointi asiakkaiden tarpeisiin	Käynnistyneet hankkeet	30 % hankeideoista realisoituu
Hyvinvoiva kuntalainen	Hyvinvoiva henkilöstö	Työyhteisön yhteistyön kehittämisen	Yhteistyöpalaverin palaute	Positiivista palautetta 80 %
Elinvoimainen ja kansainvälistyvä yritystoiminta	Kotoutumisen edistäminen	Koto24	Ranualle kotiutuvien määrä	70 %
Kestävä elinympäristö	Kylien kehittämisen	Kyläavustukset	Määrärahan käyttö (5000 €)	90 %

TE24 ja KOTO24 -uudistukset astuvat voimaan 1.1.2025. TE24-uudistuksen myötä lakisääteiset työvoimapaalvelut siirtyvät kuntien järjestettäväksi vuoden 2025 alusta alkaen. Ranuan kunnan osalta työllisyyspalvelut toteuttaa Rovaseudun työllisyysalue, jossa vastuukuntana toimii Rovaniemi. Työmarkkinatuen kuntaosuus siirtyy kunnanhallituksen vastuulle. Rovaseudun työllisyysalueen Ranuan kunnan kustannusten osuus (400 000 euroa) kohdistuu teknisen budjettiin. Nuorten kesätyöavustukset säilytetään, mutta hallinnointi siirtyy keskushallinnolle. Kunnan oma harkinnanvarainen työllisyyden edistämistyö lakkautetaan.

Kotouttamislain mukaiset kunnalle kuuluvat tehtävät hoidetaan teknisen osaston omana työnä. Budjetissa on varauduttu palveluiden ostoon erityistarpeita ja tulkkausta varten. Kyläavustuksiin varataan 5 000 euroa.

Puistot ja muut yleiset alueet

Strateginen pää-määrä	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitetaso
Kasvuhakuinen kunta	Ulkoilu- ja liikunta-mahdollisuuksien laajentaminen	Ulkoilualueiden jatkuva kehittäminen	Uusien ja kunnostettavien alueiden määrä	1 kpl/vuosi
Hyvinvoiva kuntalainen	Retkeilyreittien korkea käyttöaste	Tulipaikkojen ylläpito	Polttopuiden menekki	1 m ³ /tulipaikka
Elinvoimainen ja kansainvälistyvä yritystoiminta	Matkailun edistäminen	Matkailua tukevat reitit	Käyttöaste	50 % yöpyjistä käyttää palveluja
Kestävä elinympäristö	Luonnonympäristön vaaliminen	Reittien ylläpito kesyttämättömässä luonnossa	Tyytyväiset palvelunkäyttäjät	80 %

Honkivaaran ulkoilualueen kehittäminen: monitoimireitti kirkonkylältä Honkivaaraan pituudelta noin 14 km. Vuonna 2025 kunnostetaan Metsähallituksen kanssa laaditun sopimuksen mukaisesti Paa-son reitistö. Suunnitelmavuosina korjausmäärärahoja on pienennetty ja painopistettä siirretään olemassa olevien reitistöjen ylläpitoon.

TE24-uudistuksen myötä työllistämiseen varatut palkkamäärärahat on siirretty puistojen kehitystyöhön osallistuvien kausityöntekijöiden palkkaamiseen. Palkkamäärärahoja on vähennetty yhden kausityöntekijän verran.

Liikunta-alueet ja paikat

Strateginen pää-määrä	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitetaso
Kasvuhakuinen kunta	Perheiden asettautuminen kuntaan	Vetovoimaiset liikuntapaikat	Tyytyväiset perheet	80 %
Hyvinvoiva kuntalainen	Kuntalaisten aktiivisen liikkumisen ylläpitäminen	Kehitetään liikuntapaikkoja vastaamaan eri ikäryhmien tarpeita	Palautekysely liikuntavaihtoehdoista	80 % tyytyväisiä
Elinvoimainen ja kansainvälistyvä yritystoiminta	Uusien matkailupalveluyritysten syntyminen	Laadukas ylläpito	Yrittäjien tyytyväisyys	90 %
Kestävä elinympäristö	Ympäristöystävällisten liikuntatapojen lisääminen	Liikuntapaikkojen laadukas ylläpito kannustaa arkiliikkuamiseen	Koulu- ja työmatkapyöräilyn osuus liikenteestä taajama-alueella	50 %

Liikuntapaikkojen laadukas ylläpito pidetään ennallaan ja sivukylille on varattu määrärahaa latujen ylläpitämistä varten.

Liikenneväylät

Strateginen pää-määrä	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitetaso
-----------------------	------------	--------------	---------	-------------

Kasvuhakuinen kunta	Uusien asuinalueiden kehittäminen	Liikenneväylien rakentaminen uusille alueille	Toteutuneet liikenneväylät kysynnän kohteena oleville asuinalueille	100 %
Hyvinvoiva kuntalainen	Kunnossapidetyt liikenteenväylät	Urakoitsijan valvonta	Urakoitsijalla annettavat huomautukset ja sakot	Alle 10 huomautusta
Elinvoimainen ja kansainvälistyvä yritystoiminta	Yritysten tarpeita vastaava infra	Nopea reagointi kaavoitustarpeisiin	Tyytyväiset uusien hankkeiden kehittäjät	100 %
Kestävä elinympäristö	Kohti kestäviä energiavalintoja	Kevyenliikenteen väyläverkoston kehittäminen	Uudet väylät/uuden asuinalueet	100 %

Yksityisteiden ylläpidon avustaminen (580 euroa/km, määräraha 28 000 euroa) ja peruskorjausten avustaminen (määräraha 7 000 euroa). Osallistutaan Lapin kuntien liikenneturvallisuustyöhön.

Selite	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos%
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	34 671	27 600	23 600	23 600	600	-15 %
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	116 726	64 000	13 000	13 000	13 000	-80 %
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot	11 577		24 000	24 000	24 000	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	162 974	91 600	60 600	60 600	37 600	-34 %
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-582 923	-619 742	-504 463	-516 243	-525 927	-18 %
Palvelujen ostot	-574 968	-530 398	-974 949	-969 657	-973 670	84 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-195 709	-147 500	-125 100	-106 300	-107 500	-15 %
Avustukset	-198 634	-228 000	-33 000	-33 000	-33 000	-86 %
Muut toimintakulut sis. vuokrat	-159 880	-69 929	-45 897	-46 639	-45 962	-34 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 635 053	-1 595 569	-1 683 409	-1 671 839	-1 686 059	6 %
TOIMINTAKATE	-1 472 079	-1 503 969	-1 622 809	-1 611 239	- 1 648 459	8 %

Tehtävä/tulosalue: Tilivelvollinen:	Toimitila- ja vuokrauspalvelu Rakennusmestari/Tekninen johtaja
Toiminnan lyhyt kuvaus/ palveluajatus:	Kunnan kiinteistöjen hoito ja kunnossapito Maa- ja metsätilat

Perustiedot:	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027
Henkilöstö					
Rakennusmestari	1	1	1	1	1
Kiinteistöhoitaja	2	2	2	2	2
Siivooja	11	11	7	7	7
Oppisopimuskoulutus	2	2	1	1	1
Rakennusmies	1	1	1	1	1
Vanhempi ammattimies	1	1	1	1	1
Käytössä olevat tilat:					
Kiinteistöt m ²	24 249	24 817	25 358	25 358	25 358
m ³	112 337	114 925	120 041	120 041	120 041

Maa- ja metsätilat

Strateginen päämäärä	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitetaso
----------------------	------------	--------------	---------	-------------

Kasvuhakuinen kunta	Maaomaisuuden kehittäminen	Lisätään tonttitarjontaa kaavoituksen avulla	Myytyjen ja vuokratujen tonttien määrä	Kysynnän kasvu
Hyvinvoiva kuntalainen	Metsien monikäytön säilyttäminen ja lisääminen	Taloustmetsissä virkistyskäytön huomioiminen	Virkistyskäytön osuus taloustmetsistä	20 %
Elinvoimainen ja kansainvälistyvä yritystoiminta	Kansainvälisten hankkeiden edistäminen	Maaomaisuuden kehittäminen huomioiden suurhankkeiden tarpeet	Toteutetut kehittämishankkeet	60 %
Kestävä elinympäristö	Luonnonympäristön vaaliminen	Niittokaluston ja henkilöstön varainnostonaminen järvien kunnostamiseen	Vesistöjen laadun parantuminen	Terveempi elinympäristö

Metsiä hoidetaan metsäsuunnitelman mukaan. Siemenpuiden poisto Simontaipaleen alueella 2025.

Toimitila- ja vuokrauspalvelu

Strateginen päämäärä	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitetaso
Kasvuhakuinen kunta	Tarpeita vastaava toimitilatarjonta	Nykyaikaiset ja laadukkaat tilat	Henkilökunnan ja lasten käyttäjäkokemukset	Tyytyväiset käyttäjät
Hyvinvoiva kuntalainen	Viihtyisät toimitilat	Suunnitelmallinen kunnossapito	Käyttäjätyytyväisyys	90 %
Elinvoimainen ja kansainvälistyvä yritystoiminta	Työperäinen maahanmuutto	Maahanmuuttajien huomioiminen työhaussa	Onnistunut rekrytointi	100 %
Kestävä elinympäristö	Uusiutuvien energiamuotojen käyttö	Öljystä luopumisen vanhoissa rakennuksissa	Uusiutuvaa energiaa käyttävien rakennusten osuus	90 %

Henkilöstömitoitus toimitila- ja vuokrauspalvelun osalta on tehty huomioiden nykyinen rakennuskanta. Mitoituksen mukaisesti toimitila- ja vuokrauspalveluiden henkilöstömäärän tarve on vähentynyt uudistuneen rakennuskannan myötä. Siivoustyön osalta lakkautetaan kolme toimea ja työssä siirrytään kahteen vuoroon. Lisäksi yksi työntekijä siirtyy keskuskeittiön alaisuuteen. Kiinteistöhoivossa oppisopimuksella koulutettu kiinteistöhoitaja siirretään vapautuneeseen toimeen ja oppisopimuskoulutuksen osalta vähennetään 1 oppisopimuspaikka. Toivolan koulun energialaskenta on valmistunut ja tuloksien pohjalta kohteeseen laaditaan suunnitelmat lämmitysjärjestelmän saneeraus- ja saneeraus toteutetaan suunnitelmavuosina.

Selite	TP 2023	TA 2024	Muutos	TA 2024 muutos	TAE 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos%
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	138 768	233 773	-61 000	172 773	30 062	60 000	30 000	-83 %
Maksutuotot								
Tuet ja avustukset								
Muut toimintatuotot	2 484 922	2 092 806		2 092 806	2 738 878	2 688 031	2 691 917	31 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 623 690	2 326 579	-61 000	2 265 579	2 768 940	2 748 031	2 721 917	22 %
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut	-634 287	-606 757		-606 757	-560 691	-530 179	-540 959	-8 %
Palvelujen ostot	-680 622	-381 073	-33 000	-414 076	-421 303	-390 163	-391 263	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-697 903	-613 150		-613 150	-626 640	-583 790	-587 890	2 %
Avustukset								
Muut toimintakulut	-462 090	-335 319		-335 319	-359 669	-359 769	-359 869	7 %

TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 474 901	-1 936 299	-33 000	-1 969 299	-1 968 303	-1 863 901	-1 879 981	
TOIMINTAKATE	148 789	390 280	-94 000	296 280	800 637	884 130	841 936	10 %

Tehtävä/tulosalue: Tilivelvollinen:	Rakennusvalvonta Rakennustarkastaja
Toiminnan lyhyt kuvaus/ palveluajatus:	Maankäyttö- ja rakennuslain ja sen nojalla annettujen määräysten ja ohjeiden valvonta sekä rakentamisen neuvonta. Tavoitteena hyvä rakennettu ympäristö sekä rakentamisen laadun säilyttäminen.

Perustiedot:	TP2023	TA2024	TAE2025	TS2026	TS2027
Henkilöstö					
Rakennustarkastaja	1	1	1	1	1

Strateginen pää- määrä	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitetaso
Kasvuhakuinen kunta	Uudisrakentamisen kasvu	Lupaprosessin nopea käsittely	Käsittelyaika	< 4 viikkoa
Hyvinvoiva kuntalainen	Sujuva asiakaspalvelu	Matalankynnyksen yhteydenotto	Saatu asiakaspalaute	Positiivisen palautteen osuus yli 80 %
Elinvoimainen ja kansainvälistyvä yritystoiminta	Tiivis yhteistyö toimijoiden kanssa	Avoin viestintä ja säännölliset palaverit	Yhteistyön määrä ja toimivuus	Riittävä tietoisuus hankkeiden tilasta
Kestävä elinympäristö	Kohti kestäviä energialintoja	Energianeuvonta	Uusiutuvat energialähteet uudisrakentamisessa	100 %

Selite	TP 2023	TA 2024	Muutos	TA 2024 muutos	TAE 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos%
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot								
Maksutuotot	45 650	42 000	-10 000	32 000	42 000	42 000	42 000	31 %
Tuet ja avustukset								
Muut toimintatuotot	97							
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	45 747	42 000	-10 000	32 000	42 000	42 000	42 000	31 %
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut	-39 864	-55 326		-55 326	-57 900	-59 017	-60 158	5 %
Palvelujen ostot	-32 836	-25 500		-25 500	-38 136	-41 136	-41 136	50 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-485	-700		-700	-700	-700	-700	
Avustukset								
Muut toimintakulut sis. vuokrat								
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-73 184	-81 526		-81 526	-96 736	-100 853	-101 994	19 %
TOIMINTAKATE	-27 437	-39 526	-10 000	-49 526	-54 736	-58 853	-59 994	10 %

Uuden rakennusjärjestyksen ja taksan hyväksyntä ja käyttöönotto.

Tehtävä/tulosalue:	Ympäristöterveydenhuolto, ympäristönsuojelu ja eläinlääkintä
Tilivelvollinen:	Tekninen johtaja

Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:	Palvelut ostetaan Rovaniemen kaupungilta. Tulosityksikkö sisältää myös omat hankkeet.
---------------------------------------	---

Selite	TP 2023	TA 2024	TAE 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos%
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ						
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-2 049	-1 198	-1 168	-1 168	-1 168	-3 %
Palvelujen ostot	-206 975	-205 724	-260 588	-263 588	-266 588	27 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-53		-9 000	-1 000	-1 000	
Avustukset						
Muut toimintakulut sis. vuokrat	-185					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-209 263	-206 922	-270 756	-265 756	-268 765	31 %
TOIMINTAKATE	-209 263	-195 922	-270 706	-265 756	-268 756	38 %

Ympäristönsuojelu valmistelee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvia lupa- ja ilmoitusasioita, valvoo luvan- ja ilmoituksenvaraisia toimijoita sekä toimii paikallistason yleisen ympäristönsuojelun edun valvojana. Ympäristönsuojelu myös neuvoo ja ohjaa kuntalaisia ympäristölainsäädäntöön liittyvissä asioissa.

Ympäristöterveydenhuolto edistää ja valvoo elinympäristön terveellisyyttä. Valvontaan kuuluvat elintarvike- ja tupakkavalvonta, talous- ja uimaveden laadun valvonta sekä sisätilojen terveyshaittojen valvonta. Rovakaaren ympäristöterveydenhuolto palvelee Ranuan kunnan asukkaita ja yrityksiä. Palveluiden järjestämisestä viranomaisena vastaa Rovaniemen ympäristölautakunta.

Eläinlääkinnän osalta on varauduttu nousseisiin kustannuksiin Rovaniemen kaupungin ilmoituksen mukaisesti (60 000 euroa).

Tekninen lautakunta yhteensä:

Selite	TP 2023	TA 2024	Muutos	TA 2024 + muutos	TAE 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos%
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	173 439	272 373	-61 000	211 373	77 662	107 600	54 600	-63 %
Maksutuotot	45 650	42 000	-10 000	32 000	42 000	42 000	42 000	32 %
Tuet ja avustukset	183 436	64 000		64 000	13 000	13 000	13 000	-80 %
Muut toimintatuotot	2 496 596	2 092 806		2 092 806	2 738 878	2 688 031	2 691 917	31 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 899 121	2 471 179	-71 000	2 400 179	2 871 540	2 850 631	2 801 517	20 %
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut	-1 266 235	-1 283 023		-1 283 023	-1 124 222	-1 106 607	-1 128 212	-12 %
Palvelujen ostot	-1 527 921	-1 142 695	33 000	-1 175 695	-1 694 976	-1 664 544	-1 672 657	46 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-917 275	-761 350		-761 350	-761 440	-691 790	-697 090	
Avustukset	-198 634	-228 000		-228 000	-33 000	-33 000	-33 000	-86 %
Muut toimintakulut	-545 093	-405 248		-405 248	-405 566	-406 408	-405 831	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-4 455 159	-3 820 316	-33 000	-3 853 316	-4 019 204	-3 902 349	-3 936 790	5 %
TOIMINTAKATE	-1 556 039	-1 349 137	-104 000	-1 453 137	-1 147 664	-1 051 718	-1 135 273	-26 %

2.4. Käyttötalousosa, koko kunta yhteensä

Selite	TP 2023	TA 2024	Muutos	TA 2024 + muutos	TAE 2025	TS 2026	TS 2027	Muu- tos%
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	1 075 329	1 726 021	-61 000	1 665 021	1 527 073	1 531 961	1 478 961	-10 %
Maksutuotot	177 316	178 450	-10 000	168 450	116 500	91 800	119 800	-30 %
Tuet ja avustukset	670 929	514 350		514 350	378 881	342 500	269 399	-26 %
Muut toimintatuotot sis. vuokrat	2 625 402	2 162 806		2 162 806	2 805 838	2 742 991	2 746 877	30 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	5 178 976	4 581 627	-71 000	4 510 627	4 828 292	4 709 252	4 614 938	7 %
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut	-8 758 670	-8 891 020		-8 891 020	-9 111 528	-9 301 720	-9 491 141	2 %
Palvelujen ostot	-5 018 805	-4 671 472	-120 000	-4 791 472	-4 946 738	-5 034 637	-4 979 838	3 %
Aineet, tarvikkeet ja ta- varat	-1 452 054	-1 298 351		-1 298 351	-1 243 368	-1 169 259	-1 173 259	4 %
Avustukset	-471 884	-525 400		-525 400	-570 900	-570 900	-570 900	9 %
Muut toimintakulut sis vuokrat	-3 467 678	-3 020 152	-350 000	-3 370 152	-2 936 136	-2 874 920	-2 878 315	-15 %
TOIMINTAKULUT YH- TEENSÄ	-19 169 091	-18 406 395	-470 000	-18 876 395	-18 808 670	-18 951 437	-19 093 455	
TOIMINTAKATE	-13 990 115	-13 824 768	-541 000	-14 365 768	-13 980 378	-14 241 565	-14 477 265	3 %

3 TULOSLASKELMAOSA

Toimintakate

Toimintakate osoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla sekä rahoitustuotoilla, joista on vähennetty rahoituskulut.

Toimintakate on talousarviovuonna -13 980 378 euroa (toimintatuotot/4 828 292 euroa – toimintakulut/18 808 670 euroa). Toimintatuottojen osuus toimintakuluista on 26 %.

Verotulot

Verotuloja arvioidaan talousarviovuonna 2025 kertyvän yhteensä 6 265 000 euroa. Talousarviovuonna tuloveroprosentti on 8,1 % ja kiinteistöveroprosentit: vakinaisen asumisen kiinteistöveroprosentti 0,50 %, yleinen kiinteistöveroprosentti 1,10 %, muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,15 %, maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 % ja voimalaitosten kiinteisveroprosentti 3,10 %.

Valtionosuudet

Valtionosuuksia arvioidaan talousarviovuonna kertyvän yhteensä 8 917 000 euroa.

Vuosikate

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos. Vuosikate ilmoittaa riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannon-tekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot.

Vuosikate on talousarviovuonna 1 074 122 euroa ja suunnitelman mukaisten poistojen määrän arvioidaan olevan 1 177 855 euroa. Talousarviovuonna tilikauden alijäämä on 103 733 euroa.

Vuosikatetta kertyy suunnitelmavuosina 1 120 935 ja 935 235 euroa, mutta ne eivät riitä kattamaan vuosittaisia poistoja ja investointeja. Niin talousarviovuonna kuin suunnitelmavuosina joudutaan ottamaan lisää talousarviolainaa.

Seuraavana on esitetty tuloslaskelma sisältäen sisäiset erät (sivu 42) sekä ulkoinen tuloslaskelma, jossa sisäiset erät eivät ole mukana (sivu 43).

TULOSLASKELMA; ULKONEN/SISÄINEN	TP 2023	TA 2024	Muutos	TA 2024+ muutos	TAE 2025	Muutos%
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	1 705 329	1 726 021	-61 000	1 665 021	1 527 073	-8 %
Maksutuotot	177 316	178 450	-10 000	168 450	116 500	-31 %
Tuet ja avustukset	670 929	514 350		514 350	378 881	-26 %
Muut toimintatuotot sis. vuokratuotot	2 625 402	2 162 806		2 162 806	2 805 838	30 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	5 178 976	4 581 627	-71 000	4 510 627	4 828 292	7 %
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-8 758 670	-8 891 020		-8 891 020	-9 115 528	3 %
Palvelujen ostot	-5 019 180	-4 671 472	120 000	-4 791 472	-4 942 738	3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 452 054	-1 298 351		-1 298 351	-1 243 368	-4 %
Avustukset	-471 884	-525 400		-525 400	-570 900	9 %
Muut toimintakulut ml. vuokrat	-3 467 678	3 020 152	350 000	-3 370 152	-2 936 136	-13 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-19 169 465	-18 406 395	-470 000	-18 876 395	-18 808 670	0 %
TOIMINTAKATE	-13 990 490	-13 824 768	-541 000	-14 365 768	-13 980 378	-3 %
Verotulot	5 553 034	5 599 000		5 599 000	6 265 000	12 %
Valtionosuudet	8 279 091	8 355 745		8 355 745	8 917 000	7 %
<u>Rahoitustuotot ja -kulut</u>						
Korkotuotot	43 901	56 000		56 000	51 000	-9 %
Muut rahoitustuotot	95 715	420 000		420 000	301 500	-28 %
Korkokulut	-135 214	-620 000		-620 000	-480 000	-23 %
Muut rahoituskulut*)	-108 074					
VUOSIKATE	-262 019	-14 023	-541 000	-555 023	1 074 122	-194 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-800 318	-747 234		-747 234	-1 177 855	58 %
Arvonalentumiset	-150 788					
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot						
Satunnaiset kulut						
TILIKAUDEN TULOS	-1 062 337	-761 257	-541 000	-1 302 257	-103 733	92 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	14 106					
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)						
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)						
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-1 048 322	-761 257	-541 000	-1 302 257	-103 733	92 %

TULOSLASKELMA; ULKOINEN	TP 2023	TA 2024	Muutos	TA 2024 + muutos	TAE 2025	Muutos%
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	647 298,26	522 198	-61 000	461 198	396 412	-14 %
Maksutuotot	177 179,38	178 450	-10 000	168 450	116 500	-31 %
Tuet ja avustukset	670 929,30	514 350		514 350	378 881	-26 %
Muut toimintatuotot, sis. vuokratuotot	922 513,17	808 055		808 055	947 182	17 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 417 920,11	2 023 053	-71 000	1 952 053	1 838 975	-6 %
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-8 758 669,68	-8 891 020		-8 891 020	-9 115 528	3 %
Palvelujen ostot	-3 833 268,22	-3 372 308	-120 000	-3 492 308	-3 608 688	3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 451 917,48	-1 298 351		-1 298 351	-1 243 368	-4 %
Avustukset	-471 883,57	-525 400		-525 400	-570 900	9 %
Muut toimintakulut sis. vuokrat	-1 892 671	-1 760 742	-350 000	-2 110 742	-1 280 869	-39 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-16 408 409,74	-15 847 821	-470 000	-16 317 821	-15 819 353	-3 %
TOIMINTAKATE	-13 990 489,63	-13 824 768	-541 000	-14 365 768	-13 980 378	-3 %
Verotulot	5 533 034,00	5 599 000		5 599 000	6 265 000	12 %
Valtionosuudet	8 279 091	8 355 745		8 355 745	8 917 000	7 %
<u>Rahoitustuotot ja -kulut</u>						
Korkotuotot	43 901	56 000		56 000	51 000	-9 %
Muut rahoitustuotot	95 732	420 000		420 000	301 500	-28 %
Korkokulut	-135 215	-620 000		-620 000	-480 000	-23 %
Muut rahoituskulut	-108 074					
VUOSIKATE	-262 019	-14 023	-541 000	-555 023	1 074 122	-194 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-800 317,99	-747 234		-747 234	-1 177 855	58 %
Arvonalentumiset	0	0			0	
Satunnaiset tuotot	0	0			0	
Satunnaiset kulut	0	0			0	
TILIKAUDEN TULOS	-1 062 337	-761 257	-541 000	-1 302 257	-103 733	92 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys.(+)	14 016					
Varausten lisäys (-) tai vähennys.(+)						
Rahastojen lisäys.(-) tai vähennys.(+)						
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-1 048 322	-761 257	-541 000	-1 302 257	-103 733	92 %

4 INVESTOINTIOSA

KOHDE <i>(1000 €, kustannusarvio brutto ja taloussuunnitelmavuodet netto)</i>	Kus- tannus- arvio	Talousarvio 2025			Taloussuunni- telma	
		Me- not	Tu- lot	Netto	2026	2027
Maa- ja vesialueet						
Maa-alueiden osto	-400	-200		-200	-100	-100
Maa- ja vesialueet yhteensä	-400	-200		-200	-100	-100
Rakennukset						
Hillatorin bussikatos	-25	-25		-25		
Rakennukset yhteensä	-25	-25		-25		
Kiinteät rakenteet ja laitteet						
Kaavateiden ja klv asfaltoinnit	-300				-150	-150
Päiväkodin varavoimakone	-40	-40		-40		
Kaavatiet Peurantie, Porontie, Vasantie 23-25	-300	-300		-300		
Kaavateiden perustaminen (Kolomaan tiestön loppuosa)	-360	-360	173	-187		
Simontaipaleen vesiverkoston vedenottamon rakentaminen	-150				-150	
Yläkoulu/lukion pihan kehittäminen	-390				-195	-195
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-1 539	-700	173	-527	-495	-345
YHTEENSÄ	-1 984	-925	173	-752	-595	-445

5 RAHOITUSOSA

RAHOITUSOSA		TP 2023	TA2024 muutos	TAE2025	TS 2026	TS 2027
Tulorahoitus						
Vuosikate	+/-	-262 019	-555 023	1 074 122	1 120 935	935 235
Satunnaiset erät	+/-					
Tulorahoituksen korjaukset	+/-	-231	376 491			
Investoinnit						
Investointimenot	-	-8 158 380	-6 333 500	-925 000	-595 000	-445 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0	0	173 000		
Pys.vas.hyödykkeiden luovutustulot	+	2 880				
Toiminnan rahavirta	+/-	-8 417 750	-6 512 032	322 122	525 935	490 235
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset		29 046	25 000	25 000	25 000	25 000
Antolainasaamisten lisäykset	-					
Antolainasaamisten vähennykset	+					
Lainakannan muutokset		9 155 176	2 980 176	-250 000	-690 000	-800 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	9 500 000	4 000 000	800 000	400 000	300 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-344 824	-1 019 824	-1 050 000	-1 090 000	-1 100 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-					
Oman pääoman muutokset	+/-					
Vaikutus maksuvalmiuteen		766 472	-3 506 856	97 122	-139 065	-284 765
Lainakanta 31.12.		11 500 000	14 480 206	14 230 206	13 540 206	12 740 206
Investointien tulorahoitus, %		-3,21 %	5,98 %	139 %	188 %	210 %
Kassavarat 31.12.		6 236 004	2 729 148	2 826 270	2 687 205	2 402 440

6

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa henkilöstömenojen osuus kaikista toimintakuluista (ulkoinen) on 58 % (2024: 55 %).

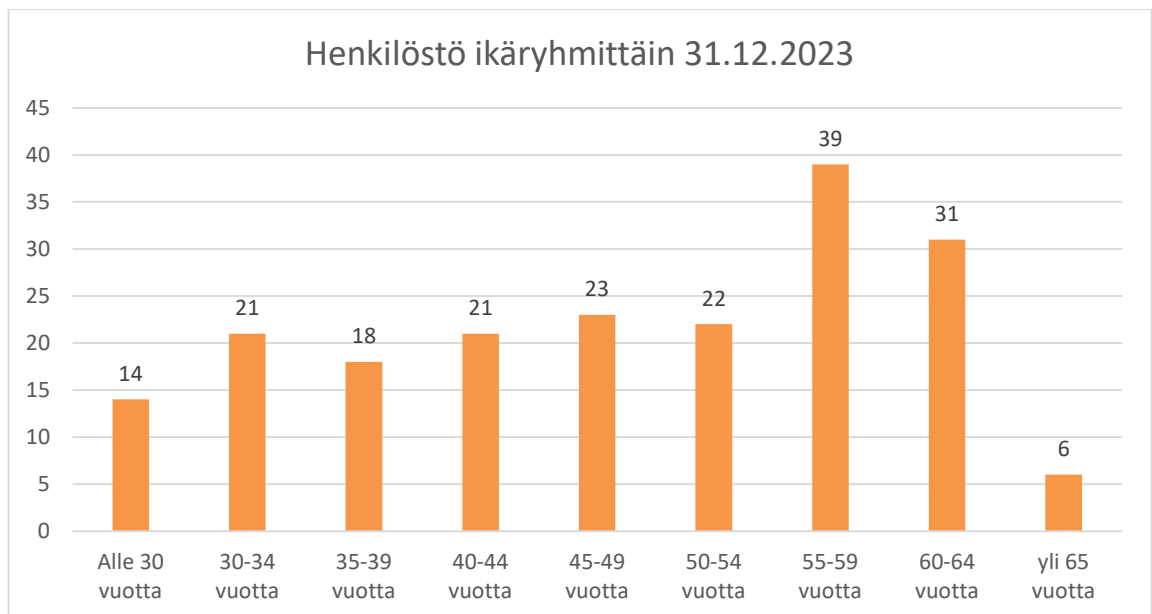
Henkilöstösuunnitelman mukaan kokonaishenkilöstömäärä pienenee talouden sopeutustoimien, hankkeiden vähentymisen ja palkkatukityöllistämisen lakkaamisen vuoksi.

Taulukossa 1 on eriteltynä hallintokunnittain henkilöstösuunnitelma vuoteen 2027 saakka.

	TA2024	TAE2025	TS2026	TS2027
Vakinaiset ja määräaikaiset				
Kunnanhallitus	8,1	9,1	10,1	10,1
Hyvinvointilautakunta	168,72	168,8	163,8	160,8
Tekninen lautakunta	35,9	23,9	23,9	24,1
Palkkatuella palkatut				
Keskimäärin kuukaudessa	5	0	0	0
Yhteensä	217,72	201,8	197,8	195

Henkilöstösuunnitelma vuosille 2025–2027.

KT:n tilastojen mukaan vuonna 2022 kunta-alalla työskentelevän henkilöstön keski-ikä oli 45,5 vuotta ja keski-ikään ei ole odotettavissa merkittäviä muutoksia lyhyellä aikavälillä. Ranualla vuonna 2023 koko vuoden työskennelleen henkilöstön keski-ikä on 49,7 vuotta ja vuoden lopussa työskennelleiden 47,8 vuotta (vuonna 2022 49,6 vuotta ja 47,2 vuotta).

Lähde: kunnan tilinpäätös 2023

Eläkepoistuma tuo liikkumavaraa ja mahdollistaa palvelutuotannon ja resursien uudelleen arvioinnin sekä edesauttaa osaltaan talouden sopeuttamista lähivuosina. Tilanne haastaa työyhteisöä pohtimaan eläköityvien henkilöiden

tietojen ja taitojen siirtämisen käytäntöjä sekä sopivan ja tarpeenmukaisen työvoiman saatavuutta ja rekrytointikäytäntöjä. Eläkepoistumaennuste vuosille 2025-2029 on esitetty taulukossa 2.

Vuosi	Eläkepoistuma	Eläkepoistuma %
2025	6	3 %
2026	7	4 %
2027	4	2 %
2028	6	3 %
2029	4	2 %

Taulukko 2. Eläkepoistuma (vanhuuseläke), lähde Keva

Tarkasteltavana ajanjaksona kunnasta arvioidaan eläköityvän 27 henkilöä eli 14 % koko henkilöstöstä.

Erityisenä painopistealueena suunnitelmakaudella tulevat olemaan henkilöstön osaamisen varmistaminen ja työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä osaa- van työvoiman saatavuus. Osaavan työvoiman saatavuutta tuetaan kunta- markkinoinnilla. Osaamisen kehittämisessä keskitytään hiljaisen tiedon siirtä- miseen ja suunnitelmalliseen henkilöstökoulutukseen toimintaympäristön muu- toksista ja toiminnan tarpeista käsin. Koulutussuunnitelmat laaditaan vuosit- tain osastoittain ja aihealueittain. Tavoitteita, osaamista ja työsuoritusta edis- tävää koulutusta tarjotaan tasapuolisesti ja lainsäädännön vaatimusten edel- lyttämässä laajuudessa. Pitkäjänteisen henkilöstö- ja koulutussuunnittelun avulla voidaan ylläpitää palvelutarvetta ja palvelukykyä vastaavaa henkilöstön osaamista.

Työhyvinvointia lisätään työnantajan ja koko henkilöstön välisellä yhteistyöllä ja vuoropuhelulla. Hyvinvoinnista huolehtimalla parannetaan työelämän laatua ja henkilöstön jaksamista. Työhyvinvointiin panostamista jatketaan esihenkilö- työn kehittämisellä ja työyhteisöjohtamiseen panostamisella. Työhyvinvointia lisätään myös työergonomian ja työmenetelmien kehittämisen avulla. Työhy- vinvoista huolehtiminen on koko henkilöstön yhteinen tehtävä.

Henkilöstön kokeman työtyytyväisyyden, terveyden ja hyvinvoinnin avulla työn laatua ja tehokkuutta parannetaan ja samalla asiakastyytyväisyys sekä työn ja organisaation tuottavuus lisääntyvät. Koko henkilöstöä koskevat pulssikyselyt toteutetaan suunnitelmakaudella 3 kertaa vuodessa ja työhyvinvoinnista kes- kustellaan säännöllisesti niiden pohjalta yksiköittäin. Työterveyshuolto tukee henkilöstöä ja esihenkilöitä terveyden ja työkyvyn ylläpitämisessä ja edistämi- sessä.

Henkilöstön fyysistä ja psyykkistä jaksamista tuetaan erilaisilla työterveyshuol- lon ja työsuojelun toimintamalleilla. Henkilöstön työkyvyn ylläpitämistä tuet- taan kulttuuri-, liikunta- ja hyvinvointietu ePassi Flexillä sekä työsuohdepolku- pyöräedulla.

Kunnan palkkapolitiikassa noudatetaan voimassa olevia virka- ja työehtosopi- muksia. Palkkausta määriteltäessä noudatetaan tasapuolista ja oikeudenmu- kaista linjaa ottaen huomioon tehtävien vaativuus ja vastuullisuus.

Kehityskeskustelut käydään vuosittain kaikissa tulosyksiköissä tammi-huhtikuussa. Kehityskeskustelujen painopisteinä ovat osaamisen kartoittaminen ja kehittämistarpeet suhteessa työtehtävään, työnkuvan ja työprosessien sekä työn tavoitteiden selkiyttäminen sekä molemminpuolisen palautteen antaminen. Vuonna 2025 käyttöön tulee yhteinen kehityskeskustelupohja ja lomakkeet myös tallennetaan asianhallintajärjestelmään. Lisäksi varmistetaan, että jokaisen kirjallinen tehtäväkuva (voi olla myös nimikekohtainen) on ajan tasalla ja osaaminen kartoitettu. Myös tehtäväkuvat tallennetaan asianhallintajärjestelmään. Kehityskeskusteluiden käymisestä raportoidaan kunnanhallitukselle vuosittain viimeistään kesäkuun loppuun mennessä.

Henkilöstöhallinnossa nojaututaan valtuuston vahvistamaan hallintosäätöön sekä henkilöstöpoliittiseen ohjelmaan, joka päivitetään suunnitelmavuonna 2026. Lisäksi noudatetaan kunnanhallituksen vahvistamaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa sekä muita erikseen annettuja ohjeita ja periaatepäätöksiä. Suunnitelmia ja ohjelmia päivitetään uuden valtuustokauden alussa. Ohjeita tarkastellaan ja päivitetään tarvittaessa.

7 OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET SEKÄ KUNTAKONSERNIIN KUULUVILLE TYTÄRYHTEISÖILLE ASETETTAVAT TAVOITTEET

Omistajapoliittiset linjaukset:

Ranuan kunnan ja kuntakonsernin tavoitteena on turvata pitkäjänteinen ja talouden kantokyvyn huomioiva toiminta/palvelutuotanto ja varmistaa pääoman käyttöön sekä omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvän päätöksenteon systemaattisuus, ennakoitavuus sekä pääomien käytön tehokkuus.

Omistajapolitiikka on johtamisen väline ja sillä linjataan mm. missä yhteyksissä kunta on mukana omistajana ja sijoittajana ja mitä kunta omistajuudeltaan tavoittelee.

Valtuuston vahvistamalla konserniohjeella luodaan puitteet kunnan tavoitteiden mukaiselle omistajaohjaukselle. Tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa konsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kuntakonsernia ja kunnan muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kuntakonsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

Kuntakonserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat yhteisöt: Ranuan Infra Oy, Ranuan Seudun Matkailu Oy ja Ranuan Vuokra-asunnot Oy.

Maapolitiikka tukee kunnan elinvoimaa, yrittäjyyttä ja asumista. Kunta jatkaa aktiivista maapolitiikkaa siten, että kunnalla on hallinnassaan asumiseen, elinkeinoelämän tarpeisiin sekä vapaa-ajan toimintaan liittyvää kaavoitettua ja kaavoittamatonta maaomaisuutta. Metsäomaisuuden toimenpiteistä huolehditaan hyväksytyin metsäsuunnitelman sekä hyvien metsänhoitoperiaatteiden mukaisesti.

Kunta omistaa pääsääntöisesti kunnan perustehtävän kannalta tarkoituksenmukaisia *kiinteistöjä*. Kunta voi omistaa myös kiinteistöjä, joita se vuokraa kuntalain 130 §:n edellyttämällä tavalla. Rakennusten ja tilojen käyttö pyritään huolellisen ennakkosuunnittelun avulla pitämään tehokkaana.

Sijoitussalkussa noudatetaan kulloinkin voimassa olevia valtuuston päättämiä sijoitustoiminnan periaatteita.

Kunta seuraa aktiivisesti *tytäryhtiöiden ja kuntayhtymien* toimintaa ja antaa tarvittaessa kuntaa edustaville luottamushenkilöille toimiohjeita ja ennakkokannanottoja konserniohjeen mukaisesti.

Kuntakonsernin takaukset, sisäinen lainananto ja konsernitili:

Lainan, takauksen tai muun vakuuden antamisessa noudatetaan kuntalain 15 luvun säädöksiä (129 §).

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt käyttävät konsernitiliä.

Talousarvio- ja suunnitelmavuosina myönnetään konsernitilin sisäitä luottoliittiä tytäryhteisöille erittäin painavista ja perustellusta syystä kunnanhallituksen kulloinkin vahvistamaan enimmäismäärään saakka.

Tytäryhteisöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet:

1. Tytäryhteisöille asetetaan talousarvio- sekä taloussuunnitelmavuosille seuraavat tulos- ja toimintatavoitteet:

Kunta huolehtii omistajaohjauksella siitä, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon *kuntakonsernin kokonaisuus*.

- Tytäryhtiöiden tulee panostaa imagon ja mainearvon kohottamiseen sekä lisäarvon tuottamiseen omistajalle.
- Tytäryhtiöiden tulee saattaa arkistonsa lain vaatimalle tasolle syksyyn 2025 mennessä.
- Tytäryhtiöiden tulee noudattaa avointa viestintää ja vuorovaikutusta sekä ottaa henkilöstö osaksi työyhteisön kehittämistä. Erityisesti tulee panostaa työhyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen.

Tytäryhtiöiden hallitusten vahvistamat talousarviot esitetään liitteessä.

2. Tavoitteet tytäryhteisöittäin

Ranuan Seudun Matkailu Oy

Vuoden 2025 lipunmyyntitavoitteeksi on asetettu 130.000 lippua (130.000 vuonna 2024).

RSM Oy arvioi saavansa liikevaihtoa talousarviovuonna 7 M€ (21 % kasvua vuoden 2024 talousarvioon verrattuna).

Omistaja edellyttää, että Ranuan Seudun Matkailu Oy

- talousarviovuonna Ranua Finland laajentaa yhteistyötoimintaa alueen muiden matkailuyritysten kanssa
- tekee yhteistyötä alueen Ranuan kunnan oppilaitosten sekä alueen ammattikorkeakoulujen, yliopiston ja ammatillisten oppilaitosten kanssa
- panostaa sekä lyhyen että pitkän aikavälin investointisuunnitelmissaan erityisesti puiston vetovoimatuotteen/eläinten hyvinvoinnin parantamiseen, elinympäristön ja elinolosuhteiden parantamiseen, kohteen kiinnostavuuden lisäämiseen, uhanalaisten eläinten suojelutyöhön sekä nykyaikaisen tekniikan tuomiin mahdollisuuksiin
- panostaa jatkuvuudenhallintaan, prosessien kehittämiseen sekä mainearvon ylläpitämiseen ja kirkastamiseen
- edistää eläinpuiston alueen tonttien ja liiketoimintamahdollisuuksien tarjoamista muille yrittäjille ja alihankkijoille

- osallistuu omalla panoksellaan Ranuan kuntastrategian ja elinkeino-ohjelman tavoitteiden saavuttamiseen

Omistaja edellyttää yhtiöltä 150 000 euroa osinkoa vuodelta 2025 sillä edellytyksellä, että yhtiön tulos vuodelta 2025 on yli 150 000 euroa.

Ranuan Infra Oy

Ranuan Infra Oy:n tulevien vuosien näkymät jatkuvat toiminnallisesti ja taloudellisesti haastavina. Väestömäärä vähenee ja väestö ikääntyy. Toimintaa on sopeutettava kysyntää vastaavaksi. Vesi- ja viemäriverkostojen järjestelmällistä saneeraamista on jatkettava. Suunnitelmallinen sekä määrätietoinen taloudenhoito ja rakennetun infran huolellinen ylläpito vakauttaa toimintaa.

Vieraan pääoman lyhennykset helpottuvat kuluvan vuoden jälkeen.

Suhangon kaivoshankkeesta odotetaan ensi vuonna investointipäätöstä. Yhtiö on käynyt keskustelua kaivoshankkeeseen liittyen kaivosyhtiön kanssa vesi- ja jätevesi sekä lämpöasioista.

Biokaasulaitoksen rakentaminen Ranuan keskustan alueelle mahdollistaa yhtiölle biokaasun käytön fossiilisen polttoöljyn sijasta.

ETFuelsen mahdollinen tehdashanke Näätäaavalle kasvattaisi yhtiön talousveden myyntimääriä huomattavasti.

Ranuan Infra Oy:n tavoitteet talousarviovuodelle ovat talouden ja toimintojen sopeuttaminen kysyntää vastaavaksi, ympäristöystävällisyys, tehokkuus, toimintavarmuus, ja jatkuvuudenhallintasuunnitelmien ajantasaisuus, toiminnan taloudellisuus ja kilpailukykyinen hinnoittelu.

Vesiliiketoiminnassa tavoitteena on verkoston toimitusvarmuuden korkeana pitäminen, veden korkea laatu ja jätevesiverkoston vuotovesien vähentäminen.

Kuituliiketoiminnassa tavoitteena on kilpailukykyinen hinnoittelu sekä yhteistyö muiden seutuverkkojen kanssa. Lisäksi tehdään tehokasta markkinointia liittymämäärien kasvattamiseksi ja kuituvarausten ottamiseksi aktiivikäyttöön.

Lämpöliiketoiminnassa on tavoitteena tehokas energiahankinta ja toimitusvarmuus sekä tehokas kotimaisten energijakeiden käyttö.

Vuokrausliiketoiminnassa on tavoitteena markkinaehtoinen ja kilpailukykyinen hinnoittelu, käyttöasteen korkeana pitäminen ja kunnan alueen yritystoiminnan edellytysten edistäminen.

Ranuan Vuokra-asunnot Oy

Ranuan Vuokra-asunnot Oy tavoitteena on yli 85 %:n käyttöaste. Vuokria korotetaan 1.1.2025 alkaen 4 %.

Ranuan Vuokra-asunnot Oy:n päävastuuna on edelleen ns. sosiaalinen asuntotuotanto.

Toiminnallisena tavoitteena sekä painopisteenä on tarjota aktiivisesti vapaina olevia asuntoja ja ylläpitää kiinteistöjen hoito/hoitosuunnitelmaa.

Ranuan Vuokra-asunnot Oy:n tulevien vuosien näkymät ovat toiminnallisesti ja taloudellisesti haasteelliset. Väestömäärä vähenee ja väki ikääntyy. Perhekoot ovat pienentyneet vuosien saatossa. Tämä on johtanut siihen, että tarve kohdistuu pieniin asuntoihin. Asuntokantaa on sopeutettava kysyntää vastavaksi ja huonokuntoisimmista kohteista luovutaan.

Suhangon kaivoshanke toteutuessaan lisää asuntojen kysyntää merkittävästi. Myös ETFuelsen biometanolitehdashankkeen toteutuminen toisi kysyntää asuntopuolelle.

8 TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN LIITTEET

Talousarvioon ja taloussuunnitelmaan liitetään seuraavat liitteet:

I Oppilasennusteet

II Yhteenveto tytäryhteisöjen talousarvioista vuodelle 2025.

KOULUJEN OPPILASMÄÄRÄN KEHITYS JA ENNUSTEET

KUHAN KOULU

Lukuvuosi	E	I	II	III	IV	V	VI	E-VI
2016-2017	15	6	5	11	6	8	4	55
2017-2018	17	9	6	5	11	6	8	62
2018-2019	18	6	12	8	5	9	7	65
2019-2020	15	12	10	13	10	6	13	79
2020-2021	13	5	12	9	13	10	8	70
2021-2022		13	7	11	9	13	10	63
2022-2023		7	15	8	11	10	12	63
2023-2024*	16	9	7	15	7	11	10	75
2024-2025*	14	9	9	7	14	7	11	71
2025-2026		6	9	9	7	14	7	52
2026-2027		5	6	9	9	7	14	50
2027-2028		5	5	6	9	9	7	41
2028-2029		5	5	5	6	9	9	39
2029-2030		5	5	5	5	6	9	35
2030-2031		5	5	5	5	5	6	31

KIRKONKYLÄN KOULU

Lukuvuosi	E	I	II	III	IV	V	VI	VII-IX	E-VI
2016-2017	43	57	40	34	48	46	1		269
2017-2018	38	46	56	41	33	48	2		264
2018-2019	37	49	45	54	41	35	2		263
2019-2020	31	41	48	45	57	42	0	2	266
2020-2021	32	38	38	50	47	56	2	1	264
2021-2022	34	35	33	40	56	48	1	1	248
2022-2023	36	28	33	36	42	53	0	2	230
2023-2024*	25	27	29	32	41	40	51	2	247
2024-2025*		32	27	28	34	42	41	2	206
2025-2026		23	32	28	28	35	42	2	190
2026-2027		14	23	32	28	28	35	2	162
2027-2028		34	14	23	32	28	28	1	160
2028-2029		20	34	14	23	32	28	1	152
2029-2030		17	20	34	14	23	32	1	141
2030-2031**		18	17	20	34	14	23	1	127

OPPILASMÄÄRÄN YHTEENVETO ALAKOULUT

Lukuvuosi	E	I	II	III	IV	V	VI	E-VI
2016-2017	58	63	45	45	54	54	5	324
2017-2018	55	55	62	46	44	54	10	326
2018-2019	55	55	57	62	46	44	9	328
2019-2020	46	53	58	58	67	48	13	345
2020-2021	45	43	50	59	60	66	10	334
2021-2022	34	48	40	51	65	61	11	311
2022-2023	36	35	48	44	53	63	12	293
2023-2024	41	36	36	47	48	51	61	322
2024-2025	29	41	36	35	48	49	52	277
2025-2026	19	29	41	37	35	49	49	261
2026-2027	39	19	29	41	37	35	49	251
2027-2028	25	39	19	29	41	37	35	226
2028-2029	22	25	39	19	29	41	37	213
2029-2030	23	21	25	39	19	29	41	199
2030-2031**	27	23	22	25	39	19	29	185

YLÄKOULU

Lukuvuosi	6	7	8	9	Yht.
2014-2015	44	63	49	62	218
2015-2016	45	56	64	51	216
2016-2017	45	67	59	64	235
2017-2018	43	54	68	61	226
2018-2019	47	56	54	68	225
2019-2020	37	63	56	53	209
2020-2021	41	46	63	54	204
2021-2022	58	50	46	63	217
2022-2023	48	67	53	46	214
2023-2024		60	68	51	179
2024-2025		55	60	69	184
2025-2026		52	55	60	167
2026-2027		49	52	55	156
2027-2028		49	49	52	150
2028-2029		35	48	49	132
2029-2030		37	35	48	120
2030-2031		41	37	35	113
2031-2032		29	41	37	107
2032-2033		19	29	41	89
2033-2034		39	19	29	87
2034-2035 *		25	39	19	83

E-9 YHTEENSÄ

Lukuvuosi	E-6 lk.	7-9 lk.	YHT.
2013-2014	417	184	601
2014-2015	385	174	559
2015-2016	388	171	559
2016-2017	390	190	580
2017-2018	399	183	582
2018-2019	397	179	576
2019-2020	380	174	554
2020-2021	374	164	538
2021-2022	368	160	528
2022-2023	341	166	507
2023-2024	322	179	501
2024-2025	277	184	461
2025-2026	261	167	428
2026-2027	251	156	407
2027-2028	226	150	376
2028-2029	213	132	345
2029-2030	199	120	319
2030-20231	185	113	298

LUKIO YHTEENSÄ

Lukuvuosi	1.	2.	3.	4.	Yht.
2013-2014	34	25	18	2	79
2014-2015	23	28	25	1	77
2015-2016	20	24	26		70
2016-2017	22	20	24		66
2017-2018	23	20	24		67
2018-2019	20	24	17	3	64
2019-2020	23	15	24	2	64
2020-2021	26	16	15	1	58
2021-2022	13	23	14	1	51
2022-2023	21	16	23	1	61
2023-2024	14	21	16	3	54
2024-2025	19	15	20	3	57
2025-2026	20	19	15		54
2026-2027	20	20	19		59

YHTEENVETO KONSERNIYHTEISÖJEN TALOUSARVIOISTA VUODELLE 2025

	RANUAN INFRA OY	RANUAN SEUDUN MATKAILU OY	RANUAN VUOKRA- ASUNNOT OY
TOIMINTATUOTOT/TULOT			
Myyntituotot	2 536 588	7 012 230	1 160 595
Maksutuotot			
Tuet ja avustukset			
Vuokratuotot			
Muut tuotot		2 710	
TOIMINTATUOTOT/TULOT YHT.	2 536 588	7 014 940	1 160 595
TOIMINTAKULUT/MENOT			
Henkilöstökulut	-533 000	-2 727 193	-7 504
Palvelujen ostot	-390 012	-1 447 491	-188 200
Varastojen muutos			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-526 142	-1 404 324	-558 100
Avustukset			
Muut kulut	-420 612		-63 000
TOIMINTAKULUT/MENOT YHT.	-1 336 765	-5 579 008	816 804
TOIMINTAKATE	674 752	1 435 932	220 453
Rahoitustuotot ja kulut			
Korkotuotot	8 500		
Muut korkotuotot			
Korkokulut	-150 000	-111 984	-19 000
Muut korkokulut			
VUOSIKATE			
Poistot käyttöomaisuudesta	-502 000	-521 772	-127 653
Satunnaiset tulot			
Satunnaiset menot			
TILIKAUDEN TULOS	23 322	802 176	109 653
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	23 322	802 176	109 653